

Norsk Lovtidende.

Utgitt efter offentlig foranstaltning

ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 23

Utgitt 4 juni.

1918

Bestemmelser

14 mai

angaaende trafikordningen og driftsordningen ved Fløibanen i Bergen,

approbert ved kongelig resolution av 14 mai 1918.

A. Trafikordning.

I. Almindelige bestemmelser.

§ 1. Enhver beskadigelse av baneanlægget og dette tilhørende indretninger og ethvert misbruk av signal- og bremseindretninger er forbudt. Likeledes forbydes at lægge hindringer iveien for trafikken eller paa nogensomhelst maate at gjøre denne usikker.

§ 2. Uvedkommende forbydes at betræde banelegemet. Likeledes paa nogensomhelst maate at berøre de elektriske ledninger og ledningsmaster.

II. Bestemmelser for passagerer.

§ 3. Passagererne maa følge de anvisninger, som gives av banens tjenestemænd.

§ 4. Eventuelle klager maa indsendes til banens driftsstyrer, idet der angives:

Vedkommende tjenstemands nummer.

Vognens nummer.

Tid og sted, da det paaklagede forhold utvistes samt klagerens tydelige adresse.

§ 5. Av- og paastigning maa kun finde sted paa de dertil bestemte steder og paa den bestemte side av vognen. Saalænge vognen er i bevægelse, er aapning av dørene samt av- og paastigning forbudt.

§ 6. Det er forbudt at stige paa en vogn, hvorpaa skiltet »Optat« er anbragt, eller som av betjeningen meddeles er fuldt besat.

14 mai. § 7. At sitte paa vognbrystningen, at læne sig ut av vognen eller at berøre de til bremsene, belysningen eller opvarmningen hørende dele er forbudt.

§ 8. Enhver forstyrrelse av vognføreren under fart er forbudt. Likeledes enhver unødig larm og enhver opførsel, som støter medpassagererne. Enhver unødig tilsmudsing i vognene og paa stationer skal undgaaes, likesom det paa det strengeste forbydes at spytte i vognene og paa stationerne samt at tilsvine veggene med tegning og skrift.

§ 9. Røkning er tillatt overalt, kun ikke i vognenes lukkede avdelinger og i ventesalen paa Fløien station. I tørt veir maa dog ikke brændende cigar- og cigarettumper kastes ut av vognen.

§ 10. Større pakker transporteres kun i den dertil bestemte vognavdeling. Det er forbudt at medta pakker, som kan genere medpassagerer. Latte geværer, ildsfarlige eller eksplosive stoffe maa ikke medtages.

§ 11. Hunder, som ikke generer passagererne, kan medtages. De maa transporteres i den dertil bestemte avdeling og holdes i baand.

§ 12. Personer med smitsom sykdom, eller som har et saadant utseende eller er saadan antrukne, at de virker generende paa passagererne, befordres ikke. Heller ikke berusede personer.

§ 13. Den for føreren bestemte plass maa ikke optages av passagererne.

§ 14. Naar banebetjeningen er i tvil om en billets gyldighet, er den forpligtet til at forlange efterbetaling. Passagererne maa yde saadan efterbetaling og eventuelt siden forelægge saken for driftsbestyreren.

§ 15. Den passager, som ikke følger de av banebetjeningen paa grundlag av disse bestemmelser givne ordrer, utelukkes fra videre befordring uten at kunne gjøre fordring paa tilbakebetaling av allerede betalte billettenger.

B. Driftsordning.

§ 16. Den normale kjørehastighet er 2,00 m. pr. sek. Denne maa ikke overskrides med mer end 10 %.

§ 17. Ved kjørsel i mørke maa sporet rikelig opplyses ved lanterne anbragt foran paa vognen. Desuten skal vognen opplyses indvendig, likesom stationerne skal være tilstrækkelig opplyst.

§ 18. Oppgave over antallet av sitte- og staaplads, til sammen 65, skal være opslaat i de forskjellige avdelinger i vog-

nene. Overskridelse av dette antal tillates ikke under nogen 14 mai.
omstændighet. Barn under 12 aar regnes for 1 person.

§ 19. De ved driften ansatte personer har likeoverfor publikum at optræde bestemt, men høflig.

§ 20. Funktionærerne bærer i tjenesten uniform. Røking i tjenesten er forbudt. Det er banebetjeningen strengt forbudt at fjerne sig fra tjenesten, førend de er avløst, selv om den person, som skal overta vakten, av en eller anden grund skulde være forsinket.

§ 21. Den vakthavende banevokter befarer banelinjen hver morgen før første tog. Likeledes skal han befare linjen, forinden kjøringen gjenoptages efter ethvert ophold, saafremt opholdet strækker sig ut over 2 timer.

§ 22. I ulykkestilfælde er betjeningen forpligtet til at yde tilskadekomne al mulig hjelp. Betjeningen skal derhos undersøke aarsaken til ulykken og notere tid og sted. Likeledes i tilfælde den skyldiges navn og adresse og øieblikkelig melde saken til banemesteren eller driftsbestyreren.

§ 23. Fundne gjenstande avleveres til driftskontoret.

Skrivelse fra Provianteringsdepartementet

28 mai.

av 28 mai,

hvorved i medhold av lov av 12 juni 1917 om forbud mot befragtning av norske fartøier i visse tilfælde, kfr. kongelig resolution av 12 april 1918, fastsættes, at de i kongelig resolution av 12 juni 1917 givne bestemmelser ogsaa gjøres gjældende for avslutning av fragtkontrakt, som først skal træde i kraft efter krigens ophør.

LOV

om forandringer i § 8 i lov av 4 april 1916 om tillegg til lov om bygningsvæsenet i Bergen av 19 april 1899.

Vi Haakon, Norges konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 10 mai 1918 saalydende:

§ 8 i ovennævnte lov av 4 april 1916 skal herefter lyde saaledes:

Dokumenter vedrørende overdragelse til og fra kommunen

31 mai.

Nr. 1.

31. mai. av eiendomme i det brændte strøk er indtil utgangen av 1925
 Nr. 1. fritat for stempelavgift og tinglæsningsgebyr.
 Endvidere fritages kommunen indtil utgangen av 1918
 for erlæggelse av sportler for panteattester vedrørende eien-
 domme i dette strøk.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og
 bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 31 mai 1918.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

31. mai.
 Nr. 2.

LOV

om indgaaelse og opløsning av egteskap.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 15 mai
 1918 saalydende:

1ste kapitel.

Betingelserne for egteskap.

§ 1. Mand under tyve aar eller kvinde under atten aar
 maa ikke indgaa egteskap uten tilladelse av Kongen eller den,
 han bemyndiger.

§ 2. Den, som er under en og tyve aar, maa ikke indgaa
 egteskap uten forældrenes samtykke.

Er den ene av forældrene død eller sindssyk eller frakjendt
 forældremyndigheten, eller kan uttalelse fra den ene av dem
 ikke indhentes uten særlig vanskelighet eller forhaling, er sam-
 tykke fra den anden av forældrene tilstrækkelig.

Er samlivet mellem forældrene ophævet ved bevilling eller
 deres egteskap opløst, kræves alene samtykke fra den av for-
 ældrene, som efter avtale eller efter bestemmelse av amtmanden
 har barnet hos sig. For barn, hvis forældre ikke har indgaat
 egteskap med hinanden, kræves alene samtykke fra den av for-
 ældrene, som har omsorgen for det.

Er begge forældre eller den av dem, hvis samtykke efter
 tredje led skulde kræves, i noget av de i andet led nævnte til-
 fælde, kræves samtykke fra verge eller kurator. For barn, hvis

forældre ikke har indgaat egteskab med hinanden, gjælder det 31 mai.
samme, naar ingen av forældrene har omsorgen for det. Nr. 2

§ 3. Den, som er gjort umyndig, maa ikke indgaa egteskab uten samtykke av vergen.

§ 4. Negtes samtykke i de tilfælde, som er nævnt i §§ 2 og 3, kan amtmanden paa begjæring gi tilladelse til egteskapet, hvis der ikke er skjellig grund til negtelsen. Før amtmanden træffer sin avgjørelse, skal han gi vedkommende adgang til at uttale sig.

§ 5. Den, som er sindssyk, maa ikke indgaa egteskab.

§ 6. Den, som lider av syfilis, der endnu frembyr smittefare, maa ikke indgaa egteskab. Den, som lider av anden venersk sygdom, der endnu frembyr smittefare, eller av epilepsi eller spedalskhet maa ikke indgaa egteskab, uten at den anden part er gjort bekjendt med sygdommen og begge parter har faat mundtlig veiledning av en læge om farerne ved sygdommen.

Den lægerne ifølge lovgivningen paahvilende taushetspligt gjælder ikke aabenbaring overfor vedkommende myndighet sigtende til at hindre, at egteskab indgaaes i strid med denne paragraf. De kan i saadant tilfælde føres som vidner i egteskapssak, og straffeproseslovens § 178, første led, kommer i saa fald ikke til anvendelse. Er en læge vidende om, at nogen, som har begjært lysning efter denne lov, lider av nogen saadan sygdom, som i foregaaende led nævnt, pligter han at gi vedkommende myndighet meddelelse herom.

§ 7. Egteskab maa ikke indgaaes mellem slegtninger i ret op- og nedstigende linje eller mellem søskende.

§ 8. Egteskab maa ikke indgaaes mellem personer, av hvilke den ene har været gift med den andens slektning i ret op- eller nedstigende linje.

§ 9. Ingen ma indgaa nyt egteskab, saalænge det tidligere egteskab bestaar.

§ 10. Kvinde, som har været gift, maa ikke indgaa nyt egteskab før ti maaneder efter ophøret av det tidligere egteskab. Dog behøver fristen ikke at avventes, hvis hun ikke er frugtsommelig eller ikke var det ved egteskapets ophør, eller hun senere har født, eller ti maaneder er gaat, siden samlivet med den tidligere egtefælle ophørte.

§ 11. Hvis ikke fritagelse for skifte særlig er hjemlet, maa den, som har været gift og ved egteskapets ophør levet i formuessællesskap, ikke indgaa nyt egteskab, før skifte er holdt med den tidligere egtefælle eller dennes arvinger, eller boet er overgitt til skifterettens behandling. I de tilfælde, som er omhandlet i lov om skifte av mindre dødsboer av 27 mars 1869 § 3, er det nok, at den foreskrevne opgave eller fortegnelse er indlevert.

31. mai. Vedkommende regjeringsdepartement kan fritas for overholdelse av denne forskrift, naar særlige grunde taler for det.

2det kapitel.

Lysning.

§ 12. Før egteskap indgaaes, skal der foregaa en offentlig lysning.

Lysning maa begjæres av begge brudefolk hos vigselmanden paa det sted i riket, hvor en av dem bor, eller, hvis ingen av dem har bopæl her, paa det sted, hvor en av dem opholder sig.

§ 13. Før lysning sker, skal brudefolkene skaffe følgende bevisligheter:

1. Hver av dem skal fremlægge daabsattest eller anden offentlig fødselsattest. Hvis saadan attest ikke kan skaffes uten særlig vanskelighet eller forhaling, kan andet tilfredsstillende bevis for navn og alder godtages.

2. Hvis nogen av brudefolkene er under den alder, som er bestemt i § 1, maa tilladelse til egteskapet fremlægges.

3. Hvis samtykke av forældre, verge eller kurator utkræves efter § 2 eller § 3, maa det godtgjøres, at samtykke er gitt, eller at amtmanden har gitt tilladelse til egteskapet.

4. Hvis det vites, at nogen av brudefolkene har været sindssyk uten at ha faat attest for helbredelsen, eller hvis der ellers er grund til at anta, at nogen av dem er sindssyk, skal der fremlægges attest om, at sindssygdом ikke nu har kunnet paavises. Saadan attest kan alene gives av en dertil autorisert læge (jfr. § 71).

5. Brudefolkene skal hver for sit vedkommende avgi en skriftlig erklæring paa ære og samvittighet om, at han ikke lider av syfilis, som endnu frembyr smittefare, og hvorvidt han lider av anden venerisk sygdom, som endnu frembyr smittefare, eller av epilepsi eller spedalskhet. Gaar erklæringen ut paa, at han lider av anden venerisk sygdom end syfilis eller av epilepsi eller spedalskhet, skal det godtgjøres, at den anden part er gjort bekjendt med sygdommen, og at begge parter har faat veiledning av en læge om farerne ved sygdommen.

6. Brudefolkene skal begge skriftlig paa ære og samvittighet erklære, at de ikke er saa nær beslegtet eller besvogret som næynt i § 7 eller § 8.

7. Hver av brudefolkene skal avgi en skriftlig erklæring paa ære og samvittighet om, hvorvidt han har indgaaet egteskap tidligere. Er det tilfældet, skal der fremlægges bevis for, at det tidligere egteskap er ophørt ved død, skilsmisse eller omstøtelse, eller at det er kjendt ugyldig.

Bevis for den tidligere egtefælles død føres som regel ved

attest fra indenlandsk eller utenlandsk offentlig myndighet. 31 mai.
Hvis saadan attest ikke kan skaffes, kan parten forebringe sine Nr. 2.
oplysninger og beviser for stedets underdommer, som avgjør,
hvorvidt beviset skal tages for godt.

Beviset for, at et egteskap er ophørt ved skilsmisse eller omstøtelse, eller at det er kjendt ugyldig, føres ved fremlæggelse av bevillingen eller av dommen med attest for, at denne er endelig.

Kongen bestemmer, hvorvidt utenlandske bevillinger eller domme kan tjene som bevis for et egteskaps ophør.

8. Har bruden tidligere været gift, og vil hun indga etegteskap, før den i § 10 bestemte ventetid er forløpet, maa hun føre bevis for, at hun er berettiget til det.

9. Den, som tidligere har været gift, skal desuten godtgjøre, at der ikke av hensyn til forskriften i § 11 er noget til hinder for indgaelsen av nyt egteskap.

10. Hver av brudefolkene skal avgi en skriftlig erklæring paa ære og samvittighet om, hvorvidt han har barn utenfor egteskap.

11. Hver av brudefolkene skal stille en forlover, som paa ære og samvittighet skal erklære, at han nøie kjender vedkommende, og oplyse, om parten tidligere har indgaat egteskap, og om denne er saaledes beslegtet eller besvogret med den anden part som nævnt i § 7 eller § 8.

Som forlover kan alene godtages fuldmyndig mand eller kvinde. I særegne tilfælde kan amtmanden gi samtykke til, at egteskap stiftes uten forlovere, eller at der bare stilles én forlover for begge parter.

12. Forskriften i forordning av 3 april 1810 § 10, andet punktum, om bevis for, at brudefolkene er vaksinert eller har hat de naturlige kopper, blir indtil videre at iagtta.

§ 14. Naar de foreskrevne bevisligheter er bragt tilveie, utfærdiger vigselmanden straks lysning. Denne skal indeholde brudefolkenes fulde navn, stilling og bopæl eller opholdssted med tilføielse av, at de agter at indtræde i egteskap.

Er det magtpaaliggende, at lysning sker straks, kan lysning utfærdiges, selv om ikke alle foreskrevne bevisligheter er bragt tilveie.

§ 15. Lysningen kundgjøres av vigselmanden i »Norsk Kundgjørelsestidende« og for dem, som ønsker det, ogsaa i kirken.

Hvis nogen av brudefolkene har sit bosted i utlandet, skal lysningen tillike kundgjøres der i de tilfælde og paa den maate, som Kongen bestemmer.

Lysningen maa være kundgjort mindst fjorten dage, før

31 mai. egteskapet indgaaes. Skal kundgjørelsen tillike ske i utlandet,
 Nr. 2. bestemmer Kongen lysningsfristen.

§ 16. Oplysning om, at der er nogen hindring mot egteskapet, meddeles i tilfælde den vigselmand, som har utfærdiget lysningen.

§ 17. Finder vigselmanden ikke, at der er nogen hindring mot egteskapet, skal han efter lysningsfristens utløp paa begjæring gi brudefolk, som vil indgaa egteskap for en anden vigselmand, en attest om, at lysning har fundet sted, og at der ikke er nogen hindring mot egteskapet.

Hvis lysning er foretat, før alle foreskrevne bevisligheter er bragt tilveie, maa attesten ikke gives, før de manglende bevisligheter foreligger.

Negtes lysning, kan hver av parterne inden 14 dage, efterat han har mottat underretning herom, indanke negtelsen for amtmanden, som efter at ha indhentet fornødne opplysninger kan bestemme, at lysning skal finde sted.

§ 18. Lysning kan undlates, hvis en av parterne ligger paa sit dødsleie. Naar det ellers vil være til stor ulempe at opsætte egteskapet, kan amtmanden gi samtykke til, at lysningsfristen forkortes, eller at al lysning undlates.

§ 19. For lysning og lysningsattest betaler brudefolkene intet. Utfærdiges lysningen av særskilt beskikket vigselmand (jfr. § 24), tilkommer der ham av det offentlige kr. 2,00 for hver lysning og kr. 0,50 for hver lysningsattest. Utgiftene ved lysningens kundgjørelse i utlandet betales av brudefolkene.

Enhver vigselmand skal uten godtgjørelse bistaa andre vigselmænd med kundgjørelse av lysning inden sit distrikt og meddele dem attest herom.

3dje kapitel.

Vigsel.

§ 20. Egteskap stiftes her i riket gjennom vigsel paa kirkelig eller paa borgerlig maate.

§ 21. Vigsel paa kirkelig maate kan ske:

1. i statskirken, naar begge brudefolk er medlemmer av denne, eller naar den ene er medlem av statskirken og den anden er dissenter;
2. i en ordnet dissentermenighet, naar Kongen har godkjendt formen for egteskapsstiftelse i vedkommende trossamfund, og enten begge brudefolk tilhører dette samfund, eller den ene tilhører dette og den anden er medlem av statskirken eller er dissenter.

Kongen kan bestemme, at medlemmer av utenlandske evangelisk-lutherske trossamfund skal være likestillet med den nor-

ske statskirkes medlemmer med hensyn til adgangen til kirke- 31 mai.
lig vigsel. Nr. 2.

Ved dissenterne forstaaes her de, som er nævnt i lov angaaende kristne dissenterne m. v. av 27 juni 1891 § 1 og § 24, første led (jfr. lov av 27 juli 1896).

§ 22. Vigselse paa kirkelig maate foretages i statskirken av en dertil berettiget prest og i en ordnet dissentermenighet av dennes prest eller forstander.

Prest i statskirken kan negte at foreta vigselse, hvis en av brudefolkene ikke tilhører statskirken, eller hvis ingen av dem tilhører hans menighet.

Prest eller forstander for en ordnet dissentermenighet kan negte at foreta vigselse, hvis en av brudefolkene ikke tilhører hans trossamfund.

§ 23. Adgangen til at bli borgerlig viet staar aapen for alle, uanset om brudefolkene kan bli kirkelig viet.

§ 24. Borgerlig vigselse foretages i kjøpstæderne av notarius publicus, paa landet og i ladestedene enten av notarius publicus eller, hvor avstandsforhold eller andre omstændigheter gjør det særlig ønskelig, av en dertil skikket mand, som overøvrigheten efter herredsstyrets indstilling for 6 aar ad gangen be-
skikkes for herredet.

Vigselmanden pligter at foreta vigselse, selv om ikke nogen av brudefolkene har bopæl eller fast ophold i hans distrikt.

§ 25. Hvis ikke fritagelse for lysning er hjemlet ved § 18, skal vigselmanen paa, at lovlig lysning har fundet sted. Har han selv utfærdiget lysningen, før alle bevisligheter er bragt tilveie (jfr. § 14 andet led), maa vigselse ikke ske, før de manglende bevisligheter foreligger. Har han ikke selv utfærdiget lysningen, maa der fremlægges saadan attest, som er nævnt i § 17. I alle tilfælde skal han negte vigselse, hvis han vet, at letingelserne for egteskap ikke er tilstede.

Er der hengaat mer end tre maaneder fra utløpet av lysningsfristen, maa vigselse ikke foretages uten efter ny lysning.

Negter vigselmanen at foreta vigselse, kan hver av parterne inden 14 dage indanke negtelsen for amtmanden, som efter at ha indhentet fornødne oplysninger kan bestemme, at vigselen kan finde sted.

§ 26. Skal parterne vies uten foregaaende lysning, paa-
ser vigselmanen, at de bevisligheter, som er nævnt i § 13, skaffes tilveie.

§ 27. Vigselse skal foregaa i overvær av mindst to vidner.

Ved vigselen skal brudefolkene under samtidig nærvær for vigselmanen paa hans spørsmaal erklære, at de vil ta hinanden tilegte, og derefter av ham erklæres for egtefolk.

De nærmere regler om formerne ved vigselse i statskirken og

31 mai. ved borgerlig vigsel gives av Kongen. Ved vigsel av prest
 Nr. 2. eller forstander for dissentermenighet iagttages de former, som
 er godt kjendt av Kongen. Bekjendtgjørelse om godkjendelsen
 skal indrykkes i Lovtidende.

§ 28. En vigsel her i riket er uten virkning, hvis den ikke
 er utført av en myndighet, som kan foreta vigsel, eller hvis
 der ikke er gaat frem som bestemt i § 27, andet led.

At de øvrige forskrifter om fremgangsmaaten ved vigsel
 eller om lysning ikke er fulgt, eller at vigselmanen har over-
 skiedet grænserne for sin myndighet, har ingen indflydelse
 paa vigselsens gyldighet.

§ 29. Vigsel i statskirken indføres i kirkeboken.

Vigsel av prest eller forstander for dissentermenighet ind-
 føres i den anordnede protokol og indberettes til øvrigheten
 overensstemmende med lov av 27 juni 1891 nr. 1 § 3.

Vigsel av borgerlig vigselman indføres i protokol. Vigsel-
 manden skal inden fjorten dage sende melding til sognepresten
 paa det sted, hvor egtefolkene tar bopæl, eller, hvis dette ikke
 kan opgives, til sognepresten paa det sted, hvor egteskapet blir
 indgaat.

Har nogen av egtefællerne sit bosted i utlandet, skal under-
 retning meddeles paa den maate, som Kongen bestemmer.

Nærmere regler om de opplysninger, som skal gives ved mel-
 ding om foretagne vigsler, gives av Kongen.

§ 30. For vigsel og vigselsattest betaler brudefolkene intet.
 Særskilt beskikket vigselman (§ 24) tilkommer av det offent-
 lige for hver vigsel kr. 3,00 og for utskrift eller attest kr. 0,50.
 Brudeparret utreder i tilfælde lovbestemt skyssgodtgjørelse til
 vigselmanen.

4de kapitel.

Egteskaps ugyldighet og omstøtelse.

§ 31. Er egteskap indgaat i strid med § 7, § 8 eller § 9,
 er det ugyldig.

I tilfælde av tvegifte vinder dog det nye egteskap gyldig-
 het uten ny vigsel, hvis det tidligere egteskap er ophørt eller
 kjendt ugyldig, før sak er reist til erhvervelse av dom for det
 nye egteskaps ugyldighet.

Sak til erhvervelse av dom for egteskapets ugyldighet skal
 reises av paatalemyndigheten, men kan ogsaa reises av enhver
 av egtefællerne og i tilfælde av tvegifte tillike av egtefællen
 i det tidligere egteskap.

§ 32. Egteskap, som er ugyldig efter § 31, regnes med
 hensyn til forskriftene i §§ 8 og 10 like med et gyldig egte-

skap. Det samme gjælder med hensyn til forskriften i § 9, saa længe egteskapet ikke er kjendt ugyldig. 31 mai.
Nr. 2.

§ 33. Hvis den ene av parterne i et egteskap, som er ugyldig efter § 31, var i god tro ved indgaaelsen, den anden derimot ikke, er den sidste pliktig til at yde den første erstatning for det formuestap, denne har lidt som følge av egteskapet, og desuten saadan erstatning for tap i fremtidig erhverv, som retten under hensyn til den utviste skyld og omstændighetene forøvrig finder billig. Retten kan desuten paalægge den skyldige at yde en efter billighet avpasset pengesum som opreisning for den voldte tort og anden skade av ikke økonomisk art. Erstatningen og opreisningen begrænses i tilfælde av tvegifte saaledes, at egtefællen i det tidligere egteskap eller dennes arvinger saavidt mulig ikke blir værre stillet, end om det nye ugyldige egteskap ikke var indgaat.

Istedenfor erstatning for tap i fremtidig erhverv efter første led kan domstolen paa begjæring tilkjende parten ret til underholdsbidrag av den anden. Bidraget fastsettes og inndrives efter de regler, som gjælder for tilfælde av egteskaps oppløsning. Det bortfalder, hvis den berettigede gifter sig paany.

Var begge parter i god tro ved indgaaelsen, kan retten paalægge den ene at yde den anden erstatning for det, som denne ved sin virksomhet har bidraget til at forbedre eller opretholde den førstes økonomiske stilling. Erstatningen fastsettes av retten efter billighet.

Kravet paa erstatning og opreisning maa gjøres gjældende under den sak, som anlægges for at faa egteskapet kjendt ugyldig, eller inden seks maaneder, efterat dom for ugyldighet er avsagt.

§ 34. En egtefælle, som var sindssyk ved egteskapets indgaaelse, kan forlange egteskapet omstøtt ved dom, medmindre han efter sykdommens helbredelse har latt seks maaneder gaa uten at reise sak.

Var den anden egtefælle ved egteskapets indgaaelse uvildende om sindssygdommen, kan ogsaa han forlange egteskapet omstøtt, medmindre han efter at ha faat kundskap om sykdommen har latt seks maaneder gaa uten at reise sak. Senere end tre aar efter egteskapets indgaaelse kan han ikke reise sak til omstøtelse.

Saalænge sindssygdommen ikke er helbredet, kan ogsaa paa-talemyndigheten reise sak til egteskapets omstøtelse, hvis den av hensyn til den sindssykes tarv eller iøvrig finder dette paa-kravet.

§ 35. En egtefælle kan forlange egteskapet omstøtt ved dom:

- 31 mai. 1. hvis han ved vigselen var bevisstløs eller befandt sig i lignende forbigaaende tilstand, som utelukker retslig handleevne;
- Nr. 2. 2. hvis han ved en feiltagelse har latt sig vie til en anden end sin forlovede eller uten at ville indgaa egteskap;
3. hvis den anden egtefælle uten hans vidende hadde lidt av sindssygdом før vigselen eller ved indgaaelsen av egteskapet led av venerisk sygdом, som endnu frembød smittefare, epilepsi eller spedalskhet eller av en uheldredelig legemlig feil, som utelukker samleie;
4. hvis den anden egtefælle uten hans vidende ved indgaaelsen av egteskapet hadde barn utenfor egteskap, eller var besvangret av en anden end egtefællen, eller hadde besvangret nogen anden end egtefællen med den følge, at et barn senere blir født;
5. hvis han er blit forledet til at indgaa egteskapet ved, at han av den anden egtefælle gjennom falske opplysninger eller svikagtig fortællelse av sandheten er villedet om, hvem den anden er, eller angaaende saadanne omstændigheter ved dennes tidligere liv, som rettelig maatte ha avholdt saksøkeren fra at indgaa egteskapet;
6. hvis han er blit tvunget til at indgaa egteskapet ved retsstridig adfærd, som var skikket til at medføre alvorlig frygt.

Adgangen til at forlange omstøtelse bortfalder, hvis egtefællen ikke har reist sak i det under nr. 1 nævnte tilfælde inden seks maaneder efter tilstandens ophør, i de under nr. 2, 3, 4 og 5 nævnte tilfælde inden seks maaneder, efterat han har faat kjendskap til omstøtelsesgrunden, og i det under nr. 6 nævnte tilfælde inden seks maaneder, efterat han er blit fri for tvangen.

I de under nr. 1, 2, 3, 5 og 6 nævnte tilfælde kan sak i ethvert fald ikke reises senere end tre aar efter egteskapets indgaaelse. Paa grund av epilepsi eller spedalskhet kan sak ikke reises, efterat sygdомmen er helbredet.

I de tilfælde, som er nævnt under nr. 4, kan sak ikke reises, efterat vedkommende barn er død.

§ 36. Med hensyn til retsvirkningene av et egteskaps omstøtelse gjelder de samme regler som om virkningene av et egteskaps oppløsning, forsaavidt ikke andet er bestemt i §§ 37—40.

§ 37. Ved deling av fællesbo efter et egteskaps omstøtelse har enhver av egtefællerne ret til forlods at utta en saa stor andel av den forhaandenværende fællesformue, som svarer til, hvad han har indbragt i boet ved egteskapets indgaaelse eller senere har tilført boet ved arv eller gave, som er tilfaldt ham, eller ved overdragelse av særeiemidler. Strækker den fælles

formue ikke til, sker der forholdsvis avkortning for hver av 31 mai. egtefællerne. Reglerne i lov om formuesforholdet mellem egte- Nr. 2. fæller av 29 juni 1888 §§ 16, 17 og 18 faar ogsaa i dette tilfælde anvendelse. Likesaa faar reglerne i samme lovs §§ 35 og 37 tilsvarende anvendelse.

Det, som den ene egtefælle har skjænket den anden som særeie, kan kræves tilbake.

§ 38. Hvis et egteskap blir omstøtt, og omstøtelsesgrunden var saksøkte bekjent ved vigselen, kan saksøkeren kræve erstatning for formuestap og tap i fremtidig erhverv samt opreisning efter de regler, som er git i § 33, første led.

Istedenfor erstatning for tap i fremtidig erhverv kan domstolen paa begjæring tilkjende saksøkeren ret til underholdsbidrag av den anden egtefælle. Bidraget fastsettes og inddrives efter de regler, som gjelder for tilfælde av egteskaps oppløsning. Det bortfalder, hvis den berettigede gifter sig paany.

Krav efter denne paragraf maa, utenfor det tilfælde, at en mellom egtefællerne truffet avtale blir sat ut av kraft efter § 59, jfr. § 36, gjøres gjældende under omstøtelsessaken.

Det, som er bestemt ovenfor, gjelder ogsaa sindssyk, hvis egteskap i henhold til § 34 blir omstøtt efter begjæring av paa-talemyndigheten, saafremt den anden egtefælle var vidende om sindssygdommen. Kravet maa i saa fald gjøres gjældende inden seks maaneder efter omstøtelsesdommen.

§ 39. Utenfor det tilfælde, som er nævnt i § 38, andet led, har egtefæller ikke plikt til at underholde hinanden efter egteskapets omstøtelse.

§ 40. Hvis et egteskap, som kan omstøtes, opphører ved den ene egtefælles død, og den gjenlevende egtefælle hadde adgang til at kræve egteskapet omstøtt, har denne ret til at forlange deling av fællesbo efter reglerne i § 37 samt erstatning og opreisning under de betingelser, som er nævnt i § 38. Kravene maa fremsættes inden seks maaneder efter dødsfaldet.

Dør den egtefælle, som kan forlange egteskapet omstøtt, har hans arvinger ret til at kræve deling efter § 37 samt erstatning for formuestap under de betingelser, som er nævnt i § 38, hvis sak allerede var reist, eller hvis avdøde i de tilfælde, som er nævnt i § 34 og § 35, nr. 1, like til sin død var i saadan tilstand, som der er nævnt. Kravene maa fremsættes inden seks maaneder efter dødsfaldet.

Skal deling ske efter reglerne i § 37, bortfalder den arveret, som ifølge lov eller gjensidig testament vilde tilkomme den gjenlevende egtefælle.

31. mai.

Nr. 2.

5 te k a p i t e l.

Opløsning av egteskap.

§ 41. Egtefæller, som finder ikke at kunne fortsætte det egteskapelige samliv, kan forlange bevilling av amtmanden til ophævelse av samlivet, saafremt de begge er enige om det.

Før bevilling meddeles, skal forlikskommissionen ha forsoekt mægling mellem dem. Istedenfor forlikskommissionen kan vedkommende menighets prest eller forstander foreta mæglingen, hvis begge egtefæller er enige om det. Ved mæglingen skal begge egtefæller saavidt mulig møte personlig. Har egtefællerne bopæl i forskjellige kommissionsdistrikter, kan mæglingen foregaa særskilt for hver av dem. For egtefælle, som ikke har bopæl her i riket, er mægling ikke nødvendig.

§ 42. Efter begjæring av en av egtefællerne kan Kongen gi bevilling til ophævelse av det egteskapelige samliv, hvis den anden egtefælle vedvarende eller gjentagende forsømmer sin underholdspligt likeoverfor egtefællen eller barnene eller forøvrig gjør sig skyldig i grov eller vedvarende krænkelser av sine pligter mot dem eller jevnlig misbruker beruselsesmidler eller fører et lastefuldt liv eller gjentagne ganger er dømt til tap av de rettigheter, som er nævnt i straffelovens § 29 nr. 2, eller til straf, som medfører tap av dem.

Likesaa kan Kongen efter begjæring av den ene egtefælle gi bevilling til ophævelse av samlivet, hvis der mellem egtefællerne er opstaat saadan uenighet eller uoverensstemmelse, at det — henset saavel til egtefællen som i tilfælde til barnene — ikke billigvis kan forlanges, at samlivet skal fortsættes.

§ 43. Har egtefæller levet adskilt i ett aar, efterat samlivet paa lovformelig maate er ophævet, og har de ikke senere gjenoptat samlivet, skal egteskapet oppløses ved bevilling av Kongen eller den, han bemyndiger, saafremt begge egtefæller begjærer det. Har adskillelsen varet i mindst to aar, kan enhver av egtefællerne forlange egteskapet oppløst.

§ 44. Har samlivet mellem egtefæller været hævet i tre aar, uten at det er skedd paa lovformelig maate, og er samlivet ikke senere gjenoptat, kan egteskapet oppløses ved bevilling av Kongen efter begjæring av en av egtefællerne.

§ 45. Et egteskap skal efter forlangende av den ene egtefælle oppløses ved dom, naar den anden egtefælle i to aar har unddraget sig samlivet mot saksøkerens vilje og uten fyldestgjørende grund, og samlivet ikke senere er gjenoptat.

§ 46. Et egteskap skal efter forlangende av den ene egtefælle oppløses ved dom, naar den anden egtefælle er forsvundet, og tre aar er gaat, siden man sidst hadde etterretning om, at egtefællen var i live.

§ 47. Et egteskap skal efter forlangende av den ene egtefælle opløses ved dom, naar den anden egtefælle har indgaaet nyt egteskap i strid med § 9. 31 mai. Nr. 2.

Kravet maa fremsættes inden seks maaneder, efterat egtefællen er blit vidende om indgaaelsen av det nye egteskap.

§ 48. Et egteskap skal efter forlangende av den ene egtefælle opløses ved dom, naar den anden egtefælle har gjort sig skyldig i egteskapsbrudd eller i anden strafbar utugtig omgængelse. Dog kan egteskapet ikke forlanges opløst av egtefælle, som frivillig har medvirket til den straffbare handling, eller som har samtykket i den.

Kravet maa fremsættes inden seks maaneder, efterat egtefællen er blit vidende om den straffbare handling, og senest inden tre aar, efterat den er forøvet.

§ 49. Et egteskap skal efter forlangende av den ene egtefælle opløses ved dom, naar den anden egtefælle med kundskap eller formodning om at lide av venerisk sygdom, som endnu frembyr smittefare, har utsat saksøkeren for smitte ved legemlig omgængelse.

Er han ikke blit smittet, og frembyr sygdommen ikke lenger smittefare, kan krav om opløsning ikke fremsættes senere end 6 maaneder, efterat smittefaren er ophørt. Om lægers taushetspligt gjelder samme regler som i § 6.

§ 50. Et egteskap skal efter forlangende av den ene egtefælle opløses ved dom, naar den anden egtefælle har stræbt saksøkeren efter livet eller har gjort sig skyldig i saadan forbrydelse mot denne, som er nævnt i straffelovens § 229, eller i nogen anden forsætlig forbrydelse, som volder saksøkeren skade paa legeme eller helbred, eller i mishandling av barnene eller i saadant forhold overfor disse, som er nævnt i straffelovens § 380. Dog kan egteskapet ikke forlanges opløst av egtefælle, som frivillig har medvirket til handlingen, eller som har samtykket i den.

Kravet maa fremsættes inden seks maaneder, efterat egtefællen er blit vidende om handlingen, og senest inden tre aar, efterat den er forøvet.

§ 51. Et egteskap skal efter forlangende av den ene egtefælle opløses ved dom, naar den anden egtefælle er dømt til frihetsstraf i tre aar eller derover eller efter straffelovens § 65, eller naar den anden egtefælle gjentagne ganger er dømt efter nogen av §§ 2 eller 4, jfr. § 5, eller efter § 18 eller 19 i lov av 9 mars 1918 om forandringer i lov om løsgjænger, betleri og drukkenskap av 31 mai 1900, forsaavidt dommene indeholder bemyndigelse til hensettelse i arbeide eller i tvangsarbeidshus eller kuranstalt. Dog kan egteskapet ikke forlanges opløst av

31 mai. egtefælle, som frivillig har medvirket til den straffbare handling, eller som har samtykket i den.

Kravet maa fremsættes inden seks maaneder, efterat egtefællen er blit vidende om domfældelsen, og senest inden tre aar, efterat dommen er avsagt.

§ 52. Et egteskap skal efter forlangende av den ene egtefælle opløses ved dom, naar den anden egtefælle under egteskapet har gjort sig skyldig i nogen forbrydelse, som er nævnt i den almindelige straffelovs §§ 202—206, eller i nogen forbrydelse, som er nævnt i dennes §§ 216, 217, 223—225, forsaavidt forbrydelsen er forøvet i utugtig øiemed. Dog kan egteskapet ikke forlanges opløst av egtefælle, som frivillig har medvirket til den straffbare handling, eller som har samtykket i den.

Kravet maa fremsættes inden seks maaneder, efterat egtefællen er blit vidende om den straffbare handling, og senest inden tre aar, efterat den er forøvet.

§ 53. Et egteskap skal efter forlangende av den ene egtefælle opløses ved dom, naar den anden egtefælle lider av sindsygdum, som under egteskapet har varet i mindst tre aar, uten at der er rimelig utsigt til helbredelse.

§ 54. Naar det egteskapelige samliv ophæves ved bevilling, eller egteskapet opløses ved bevilling eller dom, ophører det formuesfællesskap, som maatte bestaa mellem egtefællerne.

Den fælles formue deles efter de regler, som gjelder for deling av fællesbo i almindelighet. Reglerne i lov om formuesforholdet mellem egtefæller av 29 juni 1888 §§ 35 og 37 faar tilsvarende anvendelse.

Dog skal den egtefælle, som har faat bevilling til ophævelse av samlivet efter § 42, første led, ha ret til av det beholdne bo at utta det bohøve, som han behøver for sig og sin husstand, endvidere levnetsmidler, husdyr og fôr overensstemmende med § 1 i lov av 28 april 1916 om innskränkning i retten til at søke utlæg for gjæld, samt indtil en værdi av seks hundrede kroner de redskaper og andre løsørengjenstande, som er nødvendige til fortsættelse av hans næring, uten at han pligter at yde den anden egtefælle vederlag for den del av værdien, som maatte overstige hans andel i boet. Det samme skal gjælde bruksretten til egtefællerne tilhørende husbygninger, forsaavidt de skjønnens nødvendige til bolig for den berettigede egtefælle eller til hans arbeidsvirksomhet. Likesaa kan det bestemmes, at den krænkedegtefælle skal ha ret til alene at indtræde i løpende husleiekontrakt, selv om kontrakten er opprettet i den anden egtefælles navn.

Likesaa skal den egtefælle, efter hvis forlangende egteskapet blir opløst paa grund av egteskapsbrudd, ha ret til at kræve den fælles formue delt saaledes som nævnt i § 37, hvis

der som frugt av det ulovlige samleie blir født et barn, som 31 mai-
 efter loven er arveberettiget efter den skyldige egtefælle, og Nr. 2.
 som lever paa den tid, da sak til egteskapets opløsning blir
 reist.

Ogsaa ellers kan det, naar hertil findes grund, i bevillingen eller dommen bestemmes, at fællesboets deling skal foregaa paa den maate, som er nævnt i § 37.

§ 55. Naar et egteskap opløses ved dom paa grund av forhold, hvorved den ene egtefælle grovt har krænket den anden, kan denne foruten uttagning av boets eiendele overensstemmende med § 54 tredje led og erstatning for det formuestap, som han maatte lide ved opløsningen, tillike kræve opreisning for den ved kränkelsen lidte tort og anden skade av ikke økonomisk art. Uttagningens omfang samt erstatningen og opreisningen fastsettes av retten og avpåsset efter billighet under hensyn til den utviste skyld og omstændighetene forøvrig.

Krav efter denne paragraf maa, utenfor det tilfælde, at en mellem egtefællerne truffet avtale blir sat ut av kraft efter § 59, fremsættes i forbindelse med kravet paa opløsning.

§ 56. Efter ophævelsen av det egteskapelige samliv har enhver av egtefællerne, saalange egteskapet bestaar, pligt til at bidra til underhold av den anden egtefælle, saafremt denne ikke selv kan skaffe sig tilstrækkelig underhold. Skyldes ophævelsen av samlivet hovedsakelig forgaaelse eller slet forhold fra den ene egtefælles side, kan det dog efter begjæring i bevillingen bestemmes, at denne egtefælle ikke har ret til underholdsbidrag av den anden.

§ 57. Naar et egteskap blir oppløst, kan det, hvis det findes billig, i bevillingen eller dommen efter begjæring bestemmes, at den ene egtefælle skal ha pligt til at utrede underholdsbidrag til den anden egtefælle, saafremt denne ikke selv kan skaffe sig tilstrækkelig underhold. Ret til underholdsbidrag kan dog ikke tilkjendes den, som ved forgaaelse eller slet forhold hovedsakelig er skyld i opløsningen.

Pligt til at utrede underholdsbidrag kan ogsaa senere paalægges, naar en avtale blir sat ut av kraft efter § 59, og begjæring om bidrag blir fremsat inden seks maaneder, efterat denne avgjørelse er blit endelig. Bestemmelsen skal, hvis egteskapet er oppløst ved bevilling, træffes av den myndighet, som har git bevillingen, men ved dom, hvis egteskapet er oppløst ved dom.

Underholdspligten bortfalder i alle tilfælde, hvis den berettede gifter sig paany.

§ 58. Underholdsbidrag efter § 56 eller § 57 fastsettes og inddrives efter reglerne i loven om foreldre og egtebarn. Ved fastsettelsen iagttages, at bidraget blir avpasset efter den bidragspligtiges økonomiske evne, og at det saavidt mulig sikrer

31 mai. den berettigede tilstrækkelig underhold, naar hensyn tages til Nr. 2. den indtægt, denne har eller maa antages at kunne skaffe sig.

§ 59. Bestemmelserne i §§ 54, 55, 56, 57 og 58 skal ikke være til hinder for, at egtefællerne træffer aftale om fordeling av formuen, om erstatning og opreisning eller om underholdsbidrag.

Dog kan en aftale, som er aapenbart ubillig for den ene egtefælle, efter dennes begjæring helt eller delvis sættes ut av kraft. Begjæringen maa fremsættes inden ett aar efter bevillingen eller dommen og gjøres gjældende ved søksmaal.

§ 60. Denne lov gjør ingen innskærnkning i den pligt, som efter fattiglovgivningen paahviler den ene egtefælle til at forsørge den anden.

6te kapitel.

Rettergangsregler.

§ 61. Egteskapssaker er saker, som anlægges til erhvervelse av dom for, at et egteskap bestaar, ikke bestaar eller er ugyldig, eller for at faa det omstøtt eller opløst.

§ 62. Hvis ikke andet er bestemt i lov, kan en egteskaps-sak bare reises av parterne i egteskapet. Dog kan ogsaa paatalemyndigheten reise sak til erhvervelse av dom for, at et egteskap bestaar eller ikke bestaar.

§ 63. Blir en egteskapssak reist av den ene egtefælle, stevnes den anden som motpart. Blir saken reist av nogen anden, stevnes begge egtefæller som motparter. Blir en sak om ugyldighet paa grund av tidligere egteskap reist av en anden end egtefællen i dette egteskap, skal ogsaa denne stevnes som part.

§ 64. I alle egteskapssaker har paatalemyndigheten ret til at optræde for at vareta de offentlige interesser og kan i dette eiemed ogsaa paaanke den avsagte dom. Retten skal gi den meddelelse om saken og dommen.

§ 65. For den, som er sindssyk, kan den beskikkede verge anlægge og motta søksmaal i egteskapssaker. Dog kan han ikke reise sak til omstøttelse eller opløsning av egteskapet uten samtykke av amtmanden. Blir en part sindssyk under sakens gang, kan saken i alle tilfælde fortsættes av eller mot den beskikkede verge.

§ 66. Reises egteskapssak mot begge egtefæller i forening, og har disse ikke samme hjemting, kan den anlægges paa det sted, hvor en av dem har sit hjemting.

Har saksøkte ikke hjemting i riket, kan saken anlægges i den retskreds, hvor egtefællerne hadde sin sidste felles bopæl, eller i mangel derav paa det sted, hvor saksøkeren har bopæl.

Kan ikke noget andet verneting paavises her i riket, kan

saken anlægges i Kristiania eller efter ansøgning i anden rets- 31 mai.
kreds, som vedkommende regjeringsdepartement bestemmer. Nr. 2.

§ 67. I egteskapssaker foretar retten forliksmægling.

§ 68. I egteskapssaker skal retten holdes for lukkede dører.

§ 69. Retten skal paa embeds vegne drage omsorg for, at en egteskapssak blir fuldstændig oplyst, og kan i dette øiemed avhøre parterne og indhente andet bevis. Retten er ikke bundet av parternes erkjendelser eller indrømmelser.

Hvis parterne bor indenfor tingkredsen, pligter de at møte ved sakens irettelse og senere, naar retten finder det nødvendig. Bor de utenfor tingkredsen, kan de indkaldes til avhørelse ved retten paa det sted, hvor de bor eller opholder sig. Med hensyn til ansvar for uteblivelse gjelder samme regler som for vidner.

§ 70. Hvis saksøkte ikke møter, og der er grund til at anta, at han enten ikke betimelig har faat kundskap om stevne-maalet eller ved lovlig forfald er hindret i at møte, skal retten, hvis saken ikke av den nævnte grund blir utsat, beskikke en procesfuldmægtig for ham. Utsættelse bør ske, hvis det antages, at mangelen vil kunne avhjælpes eller hindringen bortfalde i løpet av en kortere tid.

§ 71. Skal der i egteskapssak føres bevis for en egtefælles sindssygdом, maa det ske ved sakkyndig erklæring fra en eller flere av retten opnævnte læger, hvorav mindst en skal være be-myndiget av vedkommende departement til at avgi sindssyke-erklæringer til bruk i egteskapssaker.

§ 72. Virkningene av en dom i en egteskapssak indtræder, naar dommen er blitt endelig.

Opreisningsbevilling kan ikke gives til paaanke av en dom, hvorved et egteskap er opløst, omstøtt, kjendt ugyldig eller ikke bestaaende, hvis nogen av egtefællerne allerede har indgaat nyt egteskap. Likesaa taper en opreisningsbevilling sin gyldighet, hvis nogen av egtefællerne indgaar nyt egteskap, før dom i anke-saken endnu er avsagt.

§ 73. En endelig dom i en egteskapssak virker for og mot alle og lægges til grund i alle forhold, hvor spørsmålet om egteskapets bestaaen eller ikke-bestaaen er av betydning.

Saalænge endelig dom ikke foreligger om et egteskaps gyl-dighet eller bestaaen, kan enhver, som har retslig interesse deri, gjøre gjældende den omstændighet, at egteskapet bestaar, eller at det ikke bestaar eller er ugyldig, uten at utfaldet av en egte-skapssak behøver at avventes.

§ 74. Hvis et egteskap er ophørt ved død, skilsmisse eller omstøtelse, kan der ikke reises egteskapssak til erhvervelse av dom for, at det var ugyldig eller ikke har bestaat.

31 mai. Sak til omstøtelse av et egteskap kan ikke reises, efterat
 Nr. 2. det er ophørt ved død eller skilsmisse.

§ 75. Om adgangen til under straffesak at søke dom for, at et egteskap er ugyldig eller ikke bestaar, eller for, at det skal omstøtes eller opløses, vedblir reglerne i straffeprosesloven av 1 juli 1887 med tillægslove at gjælde. Forskriftene i §§ 69, 71, 72, 73 og 74 faar i saa fald anvendelse.

§ 76. De avgjørelser, som amtmanden træffer med hjemmel av denne lov, kan indbringes for vedkommende regjeringsdepartement.

7de kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 77. Denne lov træder i kraft 1 januar 1919. Dog kan lysning overensstemmende med denne lovs forskrifter forlanges foretat for det nævnte tidspunkt.

Lovens regler om egteskaps omstøtelse og opløsning samt om ophævelse av det egteskapelige samliv faar anvendelse, naar saken er anlagt eller bevillingen ansøkt efter lovens ikrafttræden, uanset om det forhold, der paaberopes som grund for omstøtelsen, opløsningen eller ophævelsen, helt eller delvis ligger forut for det nævnte tidspunkt. Dog skal omstøtelse eller opløsning av egteskap alene kunne ske, saafremt det forhold, som paaberopes, ogsaa efter den tidligere gjældende ret kunde ha git anledning til egteskapets omstøtelse eller opløsning.

Adgangen til at indgaa nyt egteskap for personer, hvis tidligere egteskap er opløst ved dom eller bevilling, skal bedømmes efter denne lovs regler, selv om opløsningen er skedd før lovens ikrafttræden.

§ 78. Fra denne lovs ikrafttræden skal § 28 i lov om forsvundne og andre fraværende personer av 12 oktober 1857 lyde saaledes:

»Er en egtefælle forsvundet, og blir egteskapet opløst eller omstøtt, skal fællesboet, forsaavidt saadant findes, av skifteretten deles mellem egtefællerne og den forsvundnes andel behandles efter nærværende lov.«

§ 79. Fra denne lovs ikrafttræden skal § 445 i lov om rettergangsmaaten i straffesaker av 1 juli 1887 lyde saaledes:

»Er straffesak anlagt under forutsætning om, at et egteskap er ugyldig eller ikke bestaar, og vil paatalemyndigheten forlange dom avsagt herfor, skal den av egtefællerne, som ikke maatte være medindbefattet i tiltalen, indstevnes som part i saken for dette spørsmåls vedkommende.«

§ 80. Fra denne lovs ikrafttræden skal § 11 bokstav d i lov

om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 lyde 31 mai.
saaledes: Nr. 2.

»Sjøforklaringer, der optages i anledning av, at nogen ombordværende er omkommen, tingsvidne, som optages om skibsmandskaps død, for at fri sig for ansvar for brutt toldsegl eller for at føre bevis for en begivenhet, som regelmæssig oplyses fra kirkebok, men tilfældig ikke kan bevises paa den maate, saavel som avgjørelser angaaende godtagelse av bevis for en tidligere egtefælles død.«

§ 81. Fra denne lovs ikrafttræden ophæves, forsaavidt de endnu er gjældende:

Kirkeritualet av 25 juli 1685 kap. VIII.

Christian den femtes Norske Lovs 2den boks 8de kapitels artikler 1—5, 3dje boks 18de kapitel og 5te boks 2det kapitels artikel 13.

Reskript av 3 februar 1747.

Forordning, at til egteskaper i forbudne led skal søkes bevilling av 14 december 1775.

Forordning angaaende skifte ved overordentlige skifteforvaltere av 23 august 1793 § 4.

Reskript av 29 april 1796 angaaende skifte før nyt egteskap.

Forordning om tamperettenes avskaffelse m. v. av 1 december 1797.

Forordning, hvorved trolovelser avskaffes m. v., av 4 januar 1799.

Forordning angaaende visse slags bevillinger av 23 mai 1800.

Cancelli-promemoria av 16 oktober 1802 angaaende lysning til egteskap, førend skifte efter avdød egtefælle er begyndt.

Kongelig resolution av 10 juli 1813 angaaende tilladelse til egteskap uten bevis for frihet for ældre egteskapeleg forbindelse.

Lov angaaende egteskaps stiftelse av personer, der ikke hører til et kristelig religionssamfund, av 22 juni 1863.

Lov angaaende kristne dissenter og andre, der ikke er medlemmer av statskirken, av 27 juni 1891 §§ 8, 9, 10, 11 og 13 samt følgende ord i § 3 tredje punktum: »de i henhold til § 9«.

Lov indeholdende forandring i de om egteskapslysning gjældende bestemmelser av 1 juli 1893.

Lov om adgang til opløsning av egteskap av 20 august 1909 med ændringslov av 10 april 1915.

Endvidere ophæves enhver anden bestemmelse, som strider mot denne lov.

31. mai. Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og
Nr. 2. bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 31 mai 1918.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

31. mai.

Nr. 3.

Lov

om forandring i lov av 25 mai 1917 om forandringer i
og tillegg til lov av 21 juli 1916 om øket erstatning
for sjøfolk ved krigsulykke.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er bliit forelagt Stortingets beslutning, av 15 mai 1918 saalydende:

I.

§ 2 i lov av 25 mai 1917 om forandringer i og tillegg til lov om øket erstatning for sjøfolk ved krigsulykke av 21. juli 1916 skal lyde saaledes:

Berettiget til ovennævnte erstatning overensstemmende med § 2 i lov av 21 juli 1916 er ved dødsfald avdødes enke og barn under 15 aar og andre personer — uanset slegtskapsforhold — forsaavidt avdøde helt eller delvis har forsørget dem.

Ascendenter, som avdøde ikke helt eller delvis har forsørget, erholder erstatning, hvis avdøde ikke efterlater sig enke eller barn under 15 aar, og skal i tilfælde dele erstatningen med avdødes descendenter over nævnte alder.

Erstatningen fordeles overensstemmende med reglerne i § 6 i lov av 18 august 1911 om ulykkesforsikring for sjømænd, hvorved iagttages, at for person, som ikke er renteberettiget efter ovennævnte lov, regnes ved fastsættelsen av erstatningsbeløpet rentesats som for ascendenter bestemt.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 31 mai 1918.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Lov

31 mai.

Nr. 4.

om avslutning av avtaler, om fuldmagt og om ugyldige viljeserklæringer.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 28 mai 1918 saalydende:

1ste kapitel.

Om avslutning av avtaler.

§ 1. Reglerne i dette kapitel kommer til anvendelse, hvis ikke andet følger av retshandelen eller av handelsbruk eller anden sedvane.

§ 2. Har den, som har tilbudt at slutte en avtale, forlangt svar inden en viss frist (akseptfrist), maa svar, som antar tilbudet (aksept), være kommet frem til ham, før fristen er ute.

Er tilbudet gjort i brev, regnes fristen fra den dag, brevet er datert. Er tilbudet gjort i telegram, regnes fristen fra det øieblik, det er indlevert til avsendelsesstedets telegrafstation.

§ 3. Har tilbydereren ikke fastsat nogen akseptfrist, maa aksepten, hvis tilbudet er gjort i brev eller telegram, være kommet frem til ham inden utløpet av den tid, som han, da han avgav tilbudet, maatte regne paa skulde gaa med. Tiden beregnes, hvis ikke andet fremgaar av forholdet, under forutsetning av, at tilbudet kommer frem uten forsinkelse, at den anden part skal ha rimelig tid til at overveie, før han svarer, og at svaret ikke blir forsinket underveis. Er tilbudet gjort i telegram, skal aksepten telegraferes, hvis den ikke paa anden maate kommer likesaa tidlig frem.

Er tilbudet gjort mundtlig og akseptfrist ikke indrømmet, maa det straks aksepteres.

Kommer aksepten for sent frem, ansees den for nyt tilbud.

Dette gjelder dog ikke, hvis avsenderen av aksepten gaar ut fra, at den er kommet frem i rette tid, og tilbydereren maa forstaa dette. I saa fald skal han, hvis han ikke vil godta aksepten, uten ugrundet ophold gi den anden part meddelelse om det. Ellers ansees avtale for sluttet.

§ 5. Blir tilbudet avslaat, ophører det at være bindende for tilbydereren, selv om akseptfristen ikke er ute.

§ 6. Fremtræder svaret som aksept, men stemmer det ikke med tilbudet, ansees det for avslag i forening med nyt tilbud.

Dette gjelder dog ikke, hvis avsenderen av aksepten gaar ut fra, at den stemmer med tilbudet, og tilbydereren maa forstaa

31 mai. dette. I saa fald skal han, hvis han ikke vil godta aksepten, uten ugrundet ophold gi den anden part meddelelse om det. Nr. 4. Ellers ansees avtale for sluttet med det indhold, aksepten har.

§ 7. Kaldes tilbud eller svar paa tilbud tilbake, er tilbakekaldelsen virksom, hvis den kommer frem til den anden part før eller samtidig med, at tilbudet eller svaret kommer til hans kundskap.

§ 8. Selv om tilbydereren har erklært, at han vil anse den anden parts taushet for aksept, eller det forøvrig fremgaar av forholdet, at han ikke venter uttrykkelig svar, pligter allikevel den anden part paa forespørsel at gi svar, hvis han vil akseptere tilbudet. Gjør han ikke det, er tilbydereren fri.

§ 9. Har nogen i en henvendelse, som ellers vilde bli at betrakte som tilbud, sat ind ordene »uten forbindtlighet«, »uten obligo« eller lignende, er henvendelsen ikke et tilbud, men ansees for en opfordring til at gjøre tilbud av det indhold, henvendelsen har. Indløper et saadant tilbud inden rimelig tid fra nogen, som henvendelsen er rettet til, og maa mottageren gaa ut fra, at det er fremkaldt ved henvendelsen, skal han uten ugrundet ophold gi tilbydereren meddelelse, hvis han ikke vil akseptere tilbudet. Ellers ansees det for akseptert.

2 det kapitel.

Om fuldmagt.

§ 10. Foretar fuldmægtigen en retshandel i fuldmagtsgiverens navn og indenfor fuldmagtens grænse, stifter retshandelen ret og pligt umiddelbart for fuldmagtsgiveren.

Indtar nogen ifølge aytale med en anden en stilling, som efter lov eller sedvane medfører beføielse for ham til indenfor visse grænser at handle paa den andens vegne, ansees han at ha fuldmagt til at foreta retshandler, som falder indenfor disse grænser.

§ 11. Har fuldmægtigen handlet i strid med forskrifter, som fuldmagtsgiveren har git ham, og forstod tredjemand det eller burde han forstaat det, blir retshandelen ikke bindende for fuldmagtsgiveren, selv om den ligger indenfor fuldmagten.

Har fuldmagtsgiveren bare meddelt fuldmagten til fuldmægtigen (§ 18), gjelder det samme, selv om tredjemand var i god tro.

§ 12. Vil fuldmagtsgiveren tilbakekalde en fuldmagt, som er omhandlet i §§ 13—16, har han, selv om han har underrettet fuldmægtigen om, at fuldmagten ikke lenger skal gjælde, at foreta, hvad der i de nævnte paragraffer for hvert enkelt tilfælde er foreskrevet. Er flere av disse forskrifter anvendelige paa samme fuldmagt, blir de alle at iagttta.

Den tredjemand, overfor hvem en fuldmagt er tilbagekaldt 31 mai. paa den i § 13 omtalte maate, kan dog ikke gjøre gjældende, at Nr. 4. den ogsaa skulde være kaldt tilbage paa anden maate.

§ 13. Har fuldmagtsgiveren bragt fuldmagten til tredjemands kundskap gennem en særskilt erklæring til ham, er den kaldt tilbage, naar en særskilt erklæring om, at den ikke længer skal gjælde, er kommet frem til tredjemand.

§ 14. Har fuldmagtsgiveren kundgjort fuldmagten gennem bladene eller paa anden maate, kaldes den tilbage ved en erklæring, som kundgjøres paa samme vis.

Lar dette sig ikke gjøre, kundgjøres erklæringen paa anden likesaa virksom maate. Fuldmagtsgiveren kan forlange, at den myndighet, som er nævnt i § 17, avgjør, hvad han maa foreta.

Tinglysning av fuldmagt ansees ikke for kundgjørelse av den.

§ 15. Fuldmagt som omhandlet i § 10, 2det led, tilbagekaldes ved, at fuldmægtigen fjernes fra stillingen.

§ 16. Har fuldmagtsgiveren git fuldmægtigen skriftlig fuldmagt, kaldes den tilbage ved, at den paa fuldmagtsgiverens forlangende enten gives tilbage til ham eller tilintetgjøres.

Fuldmægtigen pligter at gi fuldmagten tilbage, naar fuldmagtsgiveren forlanger det.

§ 17. Gjør fuldmagtsgiveren det sandsynlig, at det ikke er mulig at kalde en skriftlig fuldmagt tilbage paa den maate, som er foreskrevet i § 16, eller at det ikke kan ske i rimelig tid, kan fuldmagten paa fuldmagtsgiverens begjæring erklæres magtesløs.

Begjæringen indgives til den myndighet, som fører handelsregistret paa det sted, hvor fuldmagtsgiveren bor eller sidst hadde bopæl. Finder denne myndighet, at begjæringen bør indvilges, utfærdiger den en erklæring om, at fuldmagten skal være magtesløs, naar erklæringen har været indrykket i Norsk Kundgjørelsestidende, og derefter en bestemt tid, høist fjorten dage, er gaat. Det kan i erklæringen bestemmes, at den ogsaa skal kundgjøres paa anden maate før indrykningen i Kundgjørelsestidende.

Negter registreringsmyndigheten at etterkomme begjæringen, kan fuldmagtsgiveren forlange spørsmålet forelagt for vedkommende regjeringsdepartement. Dettets avgjørelse er endelig.

§ 18. Er fuldmagten bare meddelt gjennom en erklæring fra fuldmagtsgiveren til fuldmægtigen, er den kaldt tilbake, naar en erklæring om, at fuldmagten ikke skal gjælde længer, er kommet frem til fuldmægtigen.

§ 19. Er fuldmagten kaldt tilbake eller erklært magtesløs, men har fuldmagtsgiveren særlig grund til at tro, at fuldmægtigen allikevel vil foreta en retshandel paa hans vegne overfor

31 mai. en bestemt tredjemand, som han maa anta ikke kjender til, at
 Nr. 4. fuldmagten ikke gjælder længer, maa han saa vidt mulig gi ham meddelelse om det. Ellers blir retshandelen bindende for fuldmagtsgiveren, hvis tredjemand var i god tro.

§ 20. Er fuldmagten ikke kaldt tilbage eller erklært magtesløs, men har fuldmagtsgiveren forbudt fuldmægtigen at bruke den, eller har han paa anden maate git tilkjende, at han ikke længer vil, at den skal gjælde, blir en retshandel, som fuldmægtigen foretar, ikke bindende for fuldmagtsgiveren, hvis tredjemand kjendte forholdet eller burde ha kjendt det.

§ 21. Dør fuldmagtsgiveren, gjælder fuldmagten allikevel, forsaavidt ikke særlige grunde viser, at den skal falde bort. En retshandel, som fuldmægtigen foretar i henhold til fuldmagten, blir i hvert fald bindende for fuldmagtsgiverens bo, hvis tredjemand ikke kjendte eller burde ha kjendt dødsfaldet og dets betydning for fuldmagten til at foreta retshandelen. Har fuldmagtsgiveren bare meddelt fuldmagten til fuldmægtigen (§ 18), kræves det dog, forat retshandelen skal være bindende, at heller ikke fuldmægtigen kjendte forholdet eller burde ha kjendt det, da han foretok retshandelen.

Fuldmagten ophører fra det tidspunkt, fuldmagtsgiverens dødsbo tages under offentlig skifterets behandling.

§ 22. Blir fuldmagtsgiveren gjort umyndig, faar en retshandel, som fuldmægtigen derefter foretar, ikke anden virkning, end om den umyndiggjorte selv hadde foretat den.

§ 23. Kommer fuldmagtsgiveren under konkurs eller aapner offentlig akkordforhandling, blir en retshandel, som fuldmægtigen derefter foretar, ikke bindende for boet.

§ 24. Selv om fuldmagtsgiveren er gjort umyndig, har aapnet offentlig akkordforhandling eller hans bo som dødsbo eller konkursbo er kommet under offentlig skifterets behandling, kan fuldmægtigen dog i kraft av fuldmagten foreta de retshandler, som er nødvendige for at beskytte den umyndiggjorte eller boet mot tap, indtil vergen eller bestyrelsen kan vareta deres tarv.

§ 25. Den, som optræder som fuldmægtig for en anden, indestaar for, at han har fornøden fuldmagt. Godtgjør han ikke, at han det har, eller at retshandelen senere er blit godkjendt eller av andre grunde er bindende for den, paa hvis vegne den er foretat, skal han erstatte den skade, tredjemand lider ved, at retshandelen ikke kan gjøres gjældende mot den opgivne fuldmagtsgiver.

Denne regel kommer dog ikke til anvendelse, hvis tredjemand forstod eller burde ha forstaat, at den, som har foretat retshandelen, ikke hadde fornøden fuldmagt. Heller ikke kommer den til anvendelse, hvis den, som har foretat retshandelen,

handlet i henhold til en fuldmagt, som var ugyldig eller uvirk- 31 mai.
som av en grund, han var uvidende om, og som tredjemand Nr. 4.
heller ikke kunde regne paa, at han kjendte til.

§ 26. Det, som i dette kapitel er bestemt om fuldmagt til
at foreta retshandler, faar tilsvarende anvendelse paa fuldmagt
til at optræde for fuldmagtsgiveren ved retshandler, som fore-
tages overfor ham.

§ 27. Om tilbagekaldelse av prokura, som er anmeldt til
handelsregistret, gjælder lov om handelsregistre, firma og pro-
kura av 17 mai 1890 §§ 7 og 32. Er tilbagekaldelsen registrert
og kundgjort paa lovbeftalt maate, behøver fuldmagtsgiveren ikke
at kalde fuldmagten tilbake ogsaa paa andet vis.

3 dje kapitel.

Om ugyldige viljeserklæringer.

§ 28. Er en viljeserklæring retsstridig fremtvunget ved
vold mot person eller ved trusler, som fremkalder grundet
frygt for nogens liv eller helbred, binder den ikke den, som har
avgitt den.

Er det tredjemand, som har fremtvunget viljeserklæringen,
og var den anden part i god tro, maa den tvungne, hvis han
vil paaberope tvangen, gi ham meddelelse om det uten ugrun-
det ophold, efterat tvangen er forbi. Ellers er han bundet ved
erklæringen.

§ 29. Er en viljeserklæring retsstridig fremkaldt ved an-
den tvang end den, som er nævnt i § 28, binder den ikke den,
som har avgitt den, dersom den anden part enten selv har utøvet
tvangen eller kjendte til eller burde ha kjendt til, at viljeser-
klæringen retsstridig var fremtvunget av en tredjemand.

§ 30. Er en viljeserklæring fremkaldt ved svik fra den an-
den part, binder den ikke den, som har avgitt den. Det samme
gjælder, hvis tredjemand har fremkaldt den ved svik, og den
anden part kjendte eller burde ha kjendt forholdet.

Har den anden part svikagtig git urigtige opplysninger om
omstændigheter, som kan antages at ha hat betydning for viljes-
erklæringen, eller har han svikagtig fortiet saadanne omstændig-
heter, ansees han for at ha fremkaldt erklæringen derved, hvis
ikke det motsatte godtgjøres.

§ 31. Har nogen utnyttet en andens nødtilstand, letsind,
forstandssvakhet, uerfarenhet eller det avhængighetsforhold, som
denne staar i til ham, til at opnaa eller betinge fordele, som der
ikke skal ydes vederlag for, eller som staar i aapenbart misfor-
hold til vederlaget, blir den anden part ikke bundet ved sin
viljeserklæring.

Det samme gjælder, hvis det er tredjemand, som har gjort

31 mai. sig skyldig i saadant forhold, og mottageren av viljeserklæringen
Nr. 4. gen kjendte eller burde ha kjendt forholdet.

Fragaas retshandelen, er saavel den krænkede part som den anden pliktig at tilbakegi det av ham mottagne eller dettes værdi tillikemed — hvor retshandelen angaar penge- laan — lovlig rente fra mottagelsestiden. De samme regler kommer til anvendelse overfor den tredjemand, til hvem det mottagne er overdrat, og som kjendte eller burde kjendt forholdet.

Ved det, som her er bestemt, er ingen forandring gjort i lov om sjefarten av 20 juli 1893 § 227.

§ 32. Den, der har avgit en viljeserklæring, som ved feilskrift eller anden lignende feiltagelse fra hans side har faat et andet indhold end tilsigtet, er ikke bundet ved erklæringens indhold, hvis den, til hvem erklæringen er avgit, indsaa eller burde indse, at der forelaa en feiltagelse.

Er en viljeserklæring forvansket ved feiltelegrafering, blir den, som har avgit den, ikke bundet ved erklæringen i den skikkelse, den er kommet frem.

Det samme gjelder, hvis en muntlig viljeserklæring, som sendes ved bud, blir bragt frem i forvansket skikkelse.

Er forvanskningen foranlediget ved skyld fra avsenderens side, pligter han at erstatte mottageren det ved feilen forvoldte tap.

Er avsenderen blit vidende om forvanskningen, og vil han paaberope den, skal han uten ugrundet ophold gi den anden part meddelelse om det. Gir han ikke slik meddelelse, gjelder erklæringen som den er kommet frem, hvis ikke den anden part kjendte eller burde ha kjendt forvanskningen.

§ 33. Selv om en viljeserklæring ellers maatte ansees for gyldig, binder den ikke den, som har avgit den, hvis det paa grund av omstændigheter, som forelaa, da den anden part fik kundskap om erklæringen, og som det maa antages, at han kjendte til, vilde stride mot redelighet eller god tro, om han gjorde erklæringen gjældende.

§ 34. Er en skriftlig viljeserklæring avgit paa skrømt, og har mottageren overdrat ret efter den til en tredjemand, som var i god tro, kan det ikke overfor ham gjøres gjældende, at erklæringen var skrømtet.

§ 35. Er kvittering for et pengebeløp frakommet fordringshaveren uten hans vilje, blir skyldneren allikevel fri, hvis han i god tro, og efterat fordringen er forfaltt, betaler pengene mot utlevering av kvitteringen.

§ 36. Har nogen gaat ind paa, at han som bot skal betale penger eller erlægge en anden ydelse, hvis han ikke oppfyller en forpligtelse eller for det tilfælde, at han iøvrig foretar eller und-

later at foreta en viss handling, kan boten nedsættes, hvis det 31 mai.
 vilde være aapenbart ubillig, om den blev erlagt fuldt ut. Ved Nr. 4.
 avgjørelsen av dette spørsmål skal hensyn tages til samtlige
 foreliggende omstændigheter, saaledes ikke bare til det penge-
 tap, rettighetshaveren lider, men ogsaa til den interesse, han
 ellers maatte ha i, at forpligtelsen blir opfyldt eller handlingen
 foretat eller undlatt. Nedsættelse kan ikke ske, hvis boten er
 betalt uten forbehold, efter at den er forbrutt.

§ 37. Er det i en avtale vedtat, at den ene part, hvis den
 anden hæver den paa grund av misligholdelse, skal ha forbrutt
 sin ret til at kræve tilbake det, som han alt har erlagt, eller
 allikevel skal være forpligtet til at erlægge det, som han endnu
 skylder, faar § 36 tilsvarende anvendelse.

Det samme gjelder, hvis det er vedtat, at pant eller anden
 sikkerhet, som er stillet for opfyldelsen av en forpligtelse, skal
 være forbrutt, hvis forpligtelsen ikke opfyldes.

Reglerne i denne paragraf kommer ikke til anvendelse i de
 tilfælde, som omhandles i lov om kjøp paa avbetaling av 21 juli
 1916.

§ 38. Har nogen gaat ind paa, at han av konkurranse-
 syn ikke skal ta plads i eller drive forretning eller virksomhet
 av en viss art, binder vedtagelsen ham ikke, forsaavidt den util-
 børlig innskrenker hans adgang til erhverv eller maa ansees for
 at strække sig længer end paakrævet for at verne mot konkur-
 ranse. Ved avgjørelsen av, om vedtagelsen utilbørlig innskren-
 ker den forpligtedes adgang til erhverv, skal hensyn tages ogsaa
 til den betydning, det har for den anden part, at avtalen opret-
 holdes.

Er avtalen indgaat mellem indehaveren av en bedrift og no-
 gen, som er ansat i bedriften som lærling, kontorist, betjent, ar-
 beider eller i lignende underordnet stilling, og gjælder den en
 viss tid, efterat ansættelsen er ophørt, er forpligtelsen ikke
 bindende for den underordnede. Er ansættelsen av den art, at
 den gir den ansatte indblik i indehaverens kundekreds eller for-
 retningshemmeligheter, og han derhos kunde benytte dette ind-
 blik til i betydelig grad at skade indehaveren, skal forpligtel-
 sen dog være bindende for den underordnede, forsaavidt ikke
 dette i ubillig grad vil vanskeliggjøre hans adgang til erhverv
 eller strækker sig længer end paakrævet for at verne mot kon-
 kurranse.

Har nogen, som er ansat i anden stilling i en bedrift, paa-
 tat sig slik forpligtelse, gjælder den ikke, hvis indehaveren
 siger ham op, uten at han har git rimelig grund til det, eller
 hvis han selv fratræder, og indehaveren har git ham rimelig
 grund til det ved at undlate at opfylde sine forpligelser.

31 mai.

Nr. 4.

4de kapitel.

Slutningsbestemmelser.

§ 39. Naar efter denne lov en viljeserklærings forbindende kraft er betinget av, at den anden part ikke kjendte eller burde ha kjendt et bestemt forhold eller forøvrig var i god tro, kommer det an paa det tidspunkt, da viljeserklæringen kom til hans kundskap. Dog kan, hvis særlige grunde tilsiger det, hensyn tages til, at han efter dette tidspunkt, men før han endnu har indrettet sig efter viljeserklæringen, har faat eller burde ha faat kjendskap til forholdet.

§ 40. Naar nogen, som efter denne lov skal »gi meddelelse«, har indlevert meddelelsen til befordring med telegraf eller post eller avsendt den paa anden forsvarlig maate, gaar det ikke ut over ham, om meddelelsen forsinkes eller ikke kommer frem.

§ 41. Denne lov gjelder bare paa formuerettens omraade.

Ved denne lov ophæves Christian den femtes Norske Lov 5—1—4 og 5 og lov om rentefotens frigivelse m. m. av 29 juni 1888 § 5, jfr. lov om den almindelige borgerlige straffelovs ikrafttræden av 22 mai 1902 § 17 post 1.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 31 mai 1918.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.**Hesselberg.**

31 mai.

Nr. 5.

Lov

om forandringer i lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 28 mai 1918 saalydende:

I.

Efternævnte paragraffer i lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 skal lyde saaledes:

§ 72, andet led. Tilbakebetaling av garantifond maa kun finde sted, saafremt det i § 79 foreskrevne sikkerhetsfond har naadd den i samme paragrafs andet led angivne grænseværdi.

§ 79. I ethvert livsforsikringsselskap skal der ske avsæt-

ning til et sikkerhetsfond efter nedenstaaende regler. Derimot 31 mai
kommer reglerne i lov om aktieselskaper m. v. § 23 om pligt Nr. 5.
til at avsætte reservefond ikke til anvendelse paa livsforsik-
ringsaktieselskaper.

Ved sikkerhetsfondets grænseværdi forstaaes det beløb, som fremkommer ved til kr. 100 000,00 at lægge 2 pct. av det hos selskapet beroende forsikringsfond (§ 77). Hvis sikkerhetsfondet ved avsætning av et beløb mellem 5 pct. og 50 pct. av aarsoverskuddet kan bringes op til grænseværdien, skal avsætningen mindst utgjøre det hertil fornødne beløb. Kan sikkerhetsfondet ikke bringes op til grænseværdien ved avsætning av 50 pct. av aarsoverskuddet, skal avsætningen mindst utgjøre saa mange procent som det tal, der fremkommer ved fra 100 at trække 50 ganger den brøk, som sikkerhetsfondet, aarets avsætning iberegnet, utgjør av grænseværdien. Under enhver omstændighet skal der, selv om grænseværdien er naadd, aarlig avsettes mindst 5 pct. av aarsoverskuddet.

Den del av den aarlige avsætning, som overstiger 5 pct. av aarsoverskuddet, kan i aktieselskaper dækkes av aktiekapitalen, forsaavidt beløpet er anbragt i værdier som for sikkerhetsfondet bestemt (§ 80). Det samme skal gjælde med hensyn til garantifondet i gjensidig selskap, saafremt det i selskapets vedtægter er fastsat, at fondet kun kan amortiseres av aarsoverskud. De ved aktiekapital eller garantifond dækkede beløp blir ved anvendelsen av de ovenfor givne forskrifter at medregne i sikkerhetsfondet.

Ved beregningene efter nærværende paragraf blir i aarsoverskuddet at gjøre fradrag for dækning av tap fra foregaaende aar; endvidere er selskapet berettiget til at fratrække utbytte og bonus med tilsammen indtil 5 pct. av den indbetalte del av aktiekapital eller garantifond.

Beslutning om at formindske sikkerhetsfondet kan alene gyldig fattes med Forsikringsraadets samtykke, medmindre formindskelsen er nødvendig for at dække underskud, som selskapets virksomhet efter aarsregnskapet eller et i regnskapsaarets løp foretat opgjør har medført.

§ 80, indledningen. De til dækning av forsikringsfondet og sikkerhetsfondet avsatte midler skal anbringes paa følgende maate:

§ 88, fjerde led. De enkelte livsforsikrede kan ikke gjøre noget krav gjældende mot selskapet, hvorimot Forsikringsraadet paa administrationsboets vegne hos selskapet kan fordre, hvad der ifølge den i § 91 omhandlede beregning maatte mangle i forsikringsfondet samt i et sikkerhetsfond saa stort som den i § 79, andet led, angivne grænseværdi.

31 mai.

Nr. 5.

II.

Denne lov træder i kraft straks.

For aarsregnskapenes vedkommende kommer den første gang til anvendelse for det regnskapsaar, som udløper i 1918.

For selskaper, som er i virksomhet ved lovens ikrafttræden, gjælder følgende tillægsbestemmelser:

- a) Det beløb, hvormed det tidligere sikkerhetsfond overstiger grænseværdien efter nærværende lov, forblir i sikkerhetsfondet, medmindre Forsikringsraadet samtykker i, at beløpet helt eller delvis anvendes paa anden maate.
- b) Selskapene er berettiget til at anvende nærværende lovs regler for beregning av sikkerhetsfondet ved opstillingen av regnskapet for 1917.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 31 mai 1918.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

31 mai.

Nr. 6.

Lov

om ertsforekomster inden en del av Nordre Trondhjems amt.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 28 mai 1918 saalydende:

§ 1. Anmeldelse, muting eller erhvervelse paa anden maate av muthare anvisninger eller gruber er ikke tillatt for andre end staten inden et omraade av Nordre Trondhjems amt, begrænset mot nord av amtsgrænsen mot Nordlands amt, mot øst av riksgrensens, mot syd av en ret linje fra grænserøs nr. 192 til Sandsjøens østlige vik, Kalviken, og herfra av sjørne Sandsjøen, Laksjøen, Skjelbredvand og Ottersjøen med mellemliggende elvestykker og videre av Sanddøla til denne elvs utløp i Namsen og mot vest av Namsen og dennes bielv Storelven, til denne skjæres av amtsgrænsen.

§ 2. Kongen kan med Stortingets samtykke avslutte kontrakter om bergverksdrift inden det i § 1 nævnte omraade med norske kommuner eller norske statsborgere eller aktieselskaper

og andre selskaper med begrenset ansvar, som har helt norsk 31 mai.
styre med sete i Norge og helt norsk grundkapital.

Nr. 6.

§ 3. Denne lov træder i kraft straks.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og
bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 31 mai 1918.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Kongelig resolution

31 mai.

av 31 mai.

I henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtægter for rikets herreder og lov av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobak meddeles stadfæstelse paa nedenstaaende av herredsstyret for Harams herred, Romsdals amt, den 4 oktober 1917 og 13 april 1918 vedtagne beslutning til politivedtægter for herredet:

§ 1. Paa offentlig veg er det forbode aa fara soleis fram, at det vert til meinsemd for ferdsla og for dei umbuande eller i strid med sømeleg sed og aatferd — t. d. samanlaup og slaasting, skraal og skrik, njoting av rusdrykk, kortspel, spel og dans.

Likt med offentlig veg vert etter desse vedtekter aa rekna alle plasser, kaier og andre tilgjenge for aalmen ferdsla; likeins andre stader der folk aalment ferdast.

§ 2. Born under 14 aar, som ferdast paa offentlig veg eller plass utan aa vera i fylgje med foreldre, fyresette eller andre, som hev tilsyn med dei, etter kl. 10 kveld i tidi fraa og med 1 mai til og med 1 september og etter kl. 8 kveld til andre tider av aaret, kan poletiet føra til heimen deira. Undanteke herfraa er 17 mai, 7 juni, jonsok og siktesokdøgri (Olsok).

Foreldre eller fyresette hev elles skyldnad paa seg til aa stella det so, at born, som er under deira varetekt, paa offentlig veg eller plass hev det naudturvelege tilsyn, so dei ikkje paa nokon maate er til mein for ferdsla eller for dei umbuande, og at dei sjølve vert utsette for faare.

§ 3. Vyrddlaus sykleng, renneng og køyring er forbode paa offentlig veg.

Poletiet kan forbyda kjelke- og skeisserenneng, der det er turvande. Slik renneng er elles forbode paa alle offentlege

31 mai. vegar etter kl. 10 kveld, naar det vert drive som sport eller for moro.

§ 4. Hundar, som hev for vane aa bita, eller som renn etter vegfarande og gøyr, skal haldast i band eller ha munnkorg. Ingen maa lata eigen hund fylgja til kyrkja eller annan samlingsplass.

§ 5. Husdyr, som er olme eller paa annan maate faarlege for folk, maa ikkje gaa lause i hamnehage, som ligg attmed offentleg veg, dersom der ikkje er so høy og sterk gard, at dei ikkje kan koma inn paa vegen.

§ 6. Ved mineringsarbeid eller annor skyting nær offentleg veg eller attmed hus, der det bur folk, maa der brukast den største varsemnd.

§ 7. Den, som sel mat og drykk til folk, hev ansvar for, at alt gjeng someleg til i dei rom, som vert nytta til dette. Ingen maa paa slike stader fara vurdlaust eller usømelegt fram, so det vert til mein for verten, huslyden hans, ferdafolk eller for dei, som bur i grendi.

Dei, som driv aalment vertskap, skal halda stengt fraa kl. 10 kveld til kl. 6 morgon.

Dette skal likevel ikkje vera til hinder for aa taka imot folk og lata dei faa mat og hus i hoteli og hjaa gjestgjevarar.

§ 8. Det er forbode aa skjera, rita eller skriva paa gard og grind, vegstolpar, hus eller murar.

Treplantingar og andre vokstror, som skal vera til nytte eller pryd, maa ikkje skadast eller skjemmast paa noko vis.

§ 9. Samkoma til offentleg dans maa vera meld til lensmannen so tidlegt, at han kan gjeva det naudturvelege paalegg um aa halda orden og, um det er turvande av umsyn til dei umbuande, aa stogga dansen.

§ 10. Ingen hev lov aa gjeva, selja, byta eller gjeva som betaling for arbeid noko slags tobak til born under 15 aar. Born under 15 aar kan faa kjøpa tobak til foreldre, fyresette eller andre yver 15 aar, naar dei legg fram eit skriv, der det er sagt kormykje og kva slags tobak det skal vera. Skrivet maa vera dagsett og underskrive av ein seljaren kjenner.

Poletiets tenestemenn hev ret til aa taka fraa born under 15 aar, som njotar tobak paa offentleg veg, samlengshus eller andre aalmenne stader, den tobak, pipe eller liknande, som dei hev paa seg.

§ 11. Brot paa desse vedtekter vert aa straffa etter straffelovi — sjaa § 339, 2.

Kongelig resolution

31 mai.

av 31 mai.

Med hjemmel av § 3 i lov av 2 april 1917 om adgang til at drive herberge m. v. bestemmes, at den, som gjør sig en næring av at drive herberge eller bevertning med mat eller drikke i Hjelmelands herred i Stavanger amt, fra 1 juli 1918 at regne og indtil videre skal ha bevilling.

Kongelig resolution

31 mai.

av 31 mai.

Med hjemmel av § 3 i lov av 2 april 1917 om adgang til at drive herberge m. v. bestemmes, at den, som gjør sig en næring av at drive herberge eller bevertning med mat eller drikke i Kvitingsøy sogn i Møsterøy herred, Stavanger amt, fra 1 juli 1918 at regne og indtil videre skal ha bevilling.

Kongelig resolution

31 mai.

av 31 mai.

Med hjemmel av § 3 i lov av 2 april 1917 om adgang til at drive herberge m. v. bestemmes, at den, som gjør sig en næring av at drive herberge i Skudeneshavn, Stavanger amt, fra 1 juli 1918 og indtil videre skal ha bevilling.

Kongelig resolution

31 mai

av 31 mai.

De kontrolregler, som ved kongelig resolution av 19 oktober f. a. er fastsat for karbidlamper, skal ogsaa gjælde for karbidkokeapparater til bruk i bygninger.

Denne resolution træder i kraft straks.

31 mai.

Kongelig resolution

av 31 mai.

I medhold av § 93 i lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1903 med tillægslov av 18 september 1909 fastsettes nedenstaaende forskrifter om bemanning av norske skibe:

Kap. I.

Styrmænd.

§ 1. Damp- og motorskib i utenriks fart skal foruten føreren ha:

1. Mindst 1 styrmænd, naar skibets bruttodrægtighet er over 25 men ikke over 300 tons.
2. Mindst 2 styrmænd, naar skibets bruttodrægtighet er over 300 men ikke 2 000 tons.
3. Mindst 3 styrmænd, naar skibets bruttodrægtighet er over 2 000 tons.

Paa fartøier, hvis bruttodrægtighet er over 1 500 ton, skal der dog i fart paa Det indiske hav og Det stille hav være 3 styrmænd.

Bestemmelsen i 1ste led kommer ikke til anvendelse paa damp- og motorskibe av over 25 men ikke over 200 tons bruttodrægtighet i fart paa Nordishavet og Det hvite hav, i fart paa Sverige til og med Ystad samt det egentlige kongerike Danmark.

§ 2.

1. Damp- og motorskib av over 150 tons bruttodrægtighet og ethvert skib med passagercertifikat skal i indenriks fart ha, foruten føreren, en styrmænd med de efter lovgivningen til enhver tid nødvendige betingelser eller en kystlods, naar skibet har over 12 timers sammenhengende fart.

»Sammenhengende« regnes farten, naar der ikke paa noget sted underveis gjøres ophold over 4 timer.

2. Damp- og motorskib av over 500 tons bruttodrægtighet skal i indenriks fart, foruten føreren, ha 2 styrmænd med de efter lovgivningen til enhver tid nødvendige betingelser.

§ 3. Seilskib i utenriks fart skal foruten føreren ha:

1. Mindst 1 styrmænd, naar skibets nettodrægtighet er over 25 men ikke over 300 tons.
2. Mindst 2 styrmænd, naar skibets nettodrægtighet er over 300 men ikke over 2 000 tons, og
3. Mindst 3 styrmænd, naar skibets nettodrægtighet er over 2 000 tons.

Bestemmelsen kommer ikke til anvendelse paa seilskibe i fart paa Nordishavet og Det hvite hav, heller ikke paa seil-

skibe under 80 tons nettodrægtighed i fart paa Sverige til og 31. mai. 18 med Ystad samt paa det egentlige kongerike Danmark.

Dog skal ethvert seilfartøi av over 200 tons nettodrægtighed ha mindst 2 styrmænd i uteneuropæisk fart.

Kap. II.

Det øvrige dæksmandskap.

§ 4. I utenriks fart skal der være ansat baatsmand:

1. Paa ethvert damp- og motorskib med en bruttodrægtighed over 1500 tons.
2. Paa ethvert damp- og motorskib av over 700 tons bruttodrægtighed, der gaar i rutefart i Nord- og Østersjøen.
3. Paa ethvert seilskib av over 300 tons nettodrægtighed. Hvis baatsmand ikke kan skaffes, kan istedet antages en matros.

§ 5. I utenriks fart skal der være ansat tømmermand eller tømmermandskyndig mand:

1. Paa ethvert damp- og motorskib av træ av over 300 tons bruttodrægtighed. Paa disse skibe medregnes tømmermanden i det i § 6 foreskrevne antal matroser eller letmatros.
2. Paa ethvert seilskib av over 300 tons nettodrægtighed. Hvis tømmermand eller tømmermandskyndig mand ikke kan skaffes, kan istedet antages en matros.

§ 6. For damp- og motorskibe i utenriks fart skal antallet av matroser og letmatroser mindst være som foreskrevet i nedenstaaende skala:

I. Paa skibe uten passagercertifikat:

Tons brutto				Matroser	Letmatroser
Over	200	men ikke over	350	2	2
»	350	—»—	700	3	2
»	700	—»—	1 000	3	3
»	1 000	—»—	2 000	4	3
»	2 000	—»—	3 000	4	4
»	3 000	—»—	4 000	5	4
»	4 000	—»—	5 000	5	5
»	5 000	—»—	6 000	6	5
»	6 000	—»—	7 000	6	6

Paa skibe over 7 000 tons bruttodrægtighed blir hertil at føie en mand (matros eller letmatros) for hver 1 000 tons. Av

31 mai. det samlede antal mænd skal halvdelen være matroser. Hvor der fremkommer ulike tal, skal den overskytende mand være matros.

Istedenfor en letmatros kan antages 2 jongmænd eller 1 jongmand og 1 dæksgut.

II. Paa skibe med passagercertifikat.

Det i post I fastsatte antal matroser og letmatroser blir at forøke med mindst 15 pct., dog mindst med en mand. En brøkdel paa $\frac{1}{2}$ og derover regnes for en hel. Naar der kun gjøres tillæg av 1 mand, skal denne være matros.

§ 7. Ethvert damp- og motorskib over 300 t. br. i fart paa den norske kyst, Sveriges vestkyst til Ystad, Kattegat og Belterne, maa, hvis der skal passeres strækning, hvor den ubeskyttede aapning mot havet er over 8 kvartmil, ha samme antal matroser og letmatroser som bestemt i § 6 for tilsvarende fart utenriks. Hvis skibet efter sin størrelse skal ha baatsmand i utenriks fart (§ 4), forøkes antallet med 1 mand.

§ 8. Paa seilskibe i utenriks fart skal antallet av matroser, letmatroser og jongmænd eller dæksgutter mindst være som foreskrevet i nedenstaaende skala:

Tons netto				Matroser	Letmatroser	Jongmænd eller dæksgutter
Over	200	men ikke over	300 .	2	2	1
»	300	—»—	500 .	1	2	1
»	500	—»—	600 .	2	2	1
»	600	—»—	700 .	2	3	1
»	700	—»—	800 .	3	3	1
»	800	—»—	900 .	3	3	2
»	900	—»—	1 000 .	3	4	2
»	1 000	—»—	1 100 .	4	4	2
»	1 100	—»—	1 200 .	4	4	2
»	1 200	—»—	1 350 .	4	5	2
»	1 350	—»—	1 500 .	5	5	2
»	1 500	—»—	1 650 .	5	5	3
»	1 650	—»—	1 800 .	5	6	3
»	1 800	—»—	2 000 .	6	6	3

Paa seilskibe over 2 000 ton netto blir hertil at føie en mand for hvert 200 ton.

Paa seilskibe over 200 ton netto bør en av dæksmandskapet 31 mai. ha kjendskap til at sy og reparere seil.

Denne skala gjælder ikke for slettoppede skibe.

Kap. III.

Maskinister.

§ 9. Ethvert norsk dampskib skal ha:

- 1) to maskinister, naar dets maskin er paa 75 beregnede indikerte hestekræfter og derover.

Skib, hvis maskin er under 300 beregnede indikerte hestekræfter, og hvis sammenhengende fartstid ikke overskrider 12 timer, behøver dog kun at ha en maskinist. Skib, hvis maskin er under 150 beregnede indikerte hestekræfter, og som gaar i fart paa den norske kyst, Sveriges vestkyst til Ystad, Kattegat og Belterne, behøver likeledes kun en maskinist, selv om det har længere fartstid, naar der ombord er mindst to fyrbotere. »Sammenhengende« regnes farten, naar der ikke noget sted underveis gjøres ophold over 4 timer.

- 2) 3 maskinister

- a) naar maskinen er paa 1 000 beregnede indikerte hestekræfter og derover;
- b) naar fartøiet har passagercertifikat i kystrute, og dets maskin er paa 500 beregnede indikerte hestekræfter og derover, og fartøiet er i uavbrutt fart i mindst 8 døgn. «Uavbrutt» regnes farten, naar der ikke paa noget sted gjøres ophold over 12 timer.

Dampskib i fart i tropiske farvand maa uten hensyn til maskinens størrelse ha tilstrækkelig maskinpersonale til at maskinisterne kan fordeles i mindst 3 vakter.

§ 10. Paa dobbeltskruede dampskibe med passagercertifikat skal der paa hver vakt være en maskinist til hver driftsmaskin paa over 2 000 beregnede indikerte hestekræfter.

§ 11. Den indikerte hestekraft skal beregnes efter følgende formler:

- a) For en almindelig 2 cylindret ekspansionsdampmaskine:

$$N_i = \frac{\sqrt[3]{P(D^2 \sqrt{S} + 3H)}}{540} \times 5,0$$

- b) For en almindelig 3 cylindret ekspansionsdampmaskine:

$$N_i = \frac{\sqrt[3]{P(D^2 \sqrt{S} + 3H)}}{540} \times 5,5$$

31 mai hvor D = lavtrykcylanderens diameter i tommer, S = slagets længde i tommer, H = heteflaten i kvadrattot, P = sikkerhetsventiltrykket i pund pr. kvadrattomme. Heteflaten H indbefatter røroverflaten, fyrgangen og ildkasserne ned til i højde med risflaten samt de bakre rørplater. Naar forcert (kunstig øket) træk anvendes, sættes $3,75 H$ istedenfor $3 H$.

K a p. I V.

Fyrbøtere, kullempere og donkeymænd.

§ 12. Fyrbøternes og kullempernes antal bestemmes saaledes:

Der skal være mindst 1 fyrbøter for hver $3\frac{1}{2}$ tons — i tropiske farvand 3 tons — kulforbruk pr. døgn. Er der 7 eller flere fyrganger, bestemmes fyrbøternes antal efter antallet av fyrganger, saaledes at der skal være mindst 1 fyrbøter for hver 4 fyrganger paa hver vakt. Dog skal der i alle skibe med over 16 timers fart eller med over 7 tons kulforbruk pr. døgn være mindst 3 fyrbøtere.

Paa skibe, hvis kulforbruk er over 8 tons, men ikke over 18 tons pr. døgn, utkræves en kullempere. Overskrider kulforbruket 18 tons, utkræves yderligere en kullempere og saaledes videre for hver overskytende 10 tons.

Hvis der ved beregningen av fyrbøternes og kullempernes antal fremkommer brøkdeler paa en halv og derover regnes den for en hel.

Hvis ovenstaaende beregningsmaate for et skib leder til en formindskelse av det ved bemanningsskalaens utfærdigelse ansatte antal fyrbøtere eller kullempere eller leder til ansættelse av et unødigt stort antal fyrbøtere eller kullempere, kan Sjøfartsdirektøren fastsætte, hvor mange fyrbøtere eller kullempere der skal være.

Kulforbruket beregnes efter vegten av den kulsort, som vedkommende skib regelmæssig bruker. Hvor forbruket ikke kan beregnes paa denne maate, lægges forbruket av bedste Waleske bunkers med et tillæg av 20 pct. til grund for fyrbetjeningens antal, uanset om kul av en ringere kvalitet leilighetsvis anvendes, og kulforbruket derved forøkes.

Indtil sikre opgaver med hensyn til et skibs kulforbruk foreligger, blir dette at fastsætte paa grundlag av den beregnede indikerte hestekraft reducert med 20 pct. og kulforbruket pr. beregnet ind. h. k. pr. time at fastsætte efter skala approbert av Sjøfartsdirektøren.

§ 13. Naar der kun er tre fyrbøtere ombord, skal en av dem forhyres som fyrbøter og donkeymand.

Paa skibe med maskine paa over 800 beregnede indikerte 31 mai. hestekræfter skal der være en donkeymand utenom det paabudte antal fyrbøtere.

Kap. V.

Kokepersonalet.

§ 14. Kokepersonalets antal bestemmes efter besætningens størrelse, koke- og tjenerpersonalet ikke medregnet.

I. Paa ethvert damp- og motorskib:

Over 5 men ikke over 10 mands besætning skal der mindst være: 1 kokekyndig mand.

Over 10 men ikke over 15 mands besætning skal der mindst være: 1 stuert og 1 gut.

Over 15 men ikke over 24 mands besætning skal der mindst være: 1 stuert og 1 kok.

Over 24 mands besætning skal der mindst være: 1 stuert, 1 kok og 1 gut.

II. Paa ethvert seilskib i utenriks fart:

Over 5 men ikke over 14 mands besætning skal der mindst være: 1 stuert.

Over 14 men ikke over 20 mands besætning skal der mindst være: 1 stuert og 1 gut.

Over 20 men ikke over 25 mands besætning skal der mindst være: 1 stuert og 1 kok.

Over 25 mands besætning skal der mindst være: 1 stuert, 1 kok og 1 gut.

Det forutsættes, at stuerten utfører kokningen, hvor der ikke er ansat særskilt kok.

Kap. VI.

Forskjellige bestemmelser.

§ 15. Lagttagelse av foranførte regler for bemanning av skibe befriir ikke skipsføreren for det ham i henhold til sjøfartslovens § 26 paahvilende ansvar, forsaavidt særegne forhold kræver større bemanning.

§ 16. Kan reder eller fører godtgjøre, at det er umulig eller forbundet med uforholdsmæssige vanskeligheter at etterkomme foranstaaende bestemmelser, og den forhaandenværende mangel ved bemanningen ikke er saadan, at skibet derved blir usjødýgtig, skal skibet ikke paa grund av denne mangel negtes at avgaa paa den forestaaende reise.

31 mai. § 17. Foranstaaende bestemmelser kommer ikke til anvendelse paa fiske- og fangstfartøier eller paa andre fartøier, som er bygget eller uitrustet for særskilte formaal, saasom bjergning, isbrytning, slæpning m. v.

§ 18. Overtrædelse av disse bestemmelser straffes med bøter i henhold til den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 § 339, forsaavidt ikke strengere straf i henhold til anden lovbestemmelse kommer til anvendelse.

§ 19. Nærværende bestemmelser træder i kraft 1 januar 1919. Fra samme tid ophæves kongelig resolution av 14 juni 1912 indeholdende bemandingsskala for maskinister paa norske dampskibe med tillægsresolution av 9 juli 1915.

Kongelig resolution

av 31 mai.

I medhold av lov om foranstaltninger til at øke jordbruksproduktionen av 2 april 1917 § 12 bestemmes, at det i lovens § 10, første led, indeholdte forbud mot uten samtykke av vedkommende provianteringsraad eller det offentlige at bruke norskaylet vaarrug og vaarhvetet til andet end saakorn indtil videre sættes ut av kraft.

Denne bestemmelse træder i kraft straks.

Kongelig resolution

av 31 mai.

I. I medhold av lov av 22 mars 1918 om forandring i midlertidig lov av 26 juli 1916 indeholdende tillæg til lov angaaende jagt og fangst av 20 mai 1899 gives tilladelse til, at der i tiden fra og med 1 til og med 20 juni 1918 kan fanges alke med garn paa øen Gjesvær i Maasøy herred, Finmarkens amt.

II. Tilladelsen meddeles paa følgende betingelser:

1. Enhver, som ønsker at fange alke med garn i medhold av denne resolution, har at melde sig hos vedkommende lensmand, som indfører hans navn i en protokol og meddeler en bevidnelse, fangstkort, for at vedkommende har tilladelse til at fange alke med garn i henhold til denne resolution.

- Fangstkortet skal lyde paa navn, skal medføres og 31 mai.
inden fangstomraadet forevises, naarsomhelst det av
nogen forlanges.
2. Fangst maa bare foregaa om hverdagene fra klokken
7 aften til 7 morgen. I tiden fra 7 morgen til 7 aften
maa garnene være helt indtat, saaledes at de ikke kan
fange.
 3. Den, som foretar fangst med garn i medhold av denne
resolution, har pligt til enten selv eller ved en anden
dertil skikket voksen person at opholde sig paa fangst-
stedet den tid fangst foregaar og straks utta av garnet
og dræpe den fugl, som blir fanget.
 4. Enhver, som fanger alke i medhold av denne resolution,
har hver uke at indberette til vedkommende opsyns-
mand, hvor mange fugl han har fanget.
- III. Landbruksdepartementet bemyndiges til at anordne det
fornødne opsyn. Utgiftene hermed utredes av bevilgnin-
gen til tilfældige utgifter i almindelighet for budgjetter-
minen 1917—1918.
- IV. Den, som handler i strid med denne resolution, straffes
efter den almindelige borgerlige straffelovs § 339.
- Uanset om straffesak reises, skal lensmanden, naar der
foreligger grundet mistanke, straks tilbakekalde tilladelsen
og avkræve vedkommende fangstkortet. Fangst, som fore-
gaar, efterat tilladelsen er tilbakekaldt, skal anses for
ulovlig. Fangsten eller dens værdi kan inddrages hos den
skyldige.
- V. Denne resolution træder i kraft straks.

Kongelig resolution

31 mai.

av 31 mai.

I henhold til § 88 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896
bestemmes, at den almindelige bygningslovgiv-
ning skal være gjældende for det i Time herreds-
styres beslutning i møte den 2 april 1918 angivne strøk om-
kring Kvernelands fabrikk i Time herred,
Stavanger amt.

Det omhandlede strøk strækker sig fra Klepps grænse i nord
til Jonas Frøylands gaardsvei i syd, mot vest til Frøylands-
vandet og østover 400 m. fra dette (jfr. et under saken frem-
lagt kart).

31. mai.

Kongelig resolution

av 31 mai.

Den av Kristians amtsting i møte den 18 mars 1918 fattede beslutning angaaende regler for benyttelsen av den midlertidige bro over Laugen ved Brunlaug i Faabergs herred stadfæstes i henhold til lov om vei-væsenet av 21 juni 1912 § 66, sjette led, jfr. § 5, andet led, i lov om bruk av motorvognar av samme dato, som gjældende indtil videre.

De omhandlede regler er saalydende:

»Vegten av kjøretøi og lass tilsammen maa ikke overstige:

for vogn: 2 ton pr. aksel eller 1 ton pr. hjultryk;

for slæde: 2 ton pr. slæde.

Der maa kun kjøres i skridt. Automobiler maa kjøre med sagte fart. Flere lass eller automobiler maa ikke kjøre i tæt rækkefølge.

Tunge lass eller kjøretøier med hjul maa ikke møtes paa broen.

Overtrædelse av disse bestemmelser straffes med bøter indtil kr. 5 000,00.»

4 juni.

Midlertidig lov

om arbeidstiden i bakerier.

Vi Haakon, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Os er blit forelagt Stortingets beslutning, av 3 juni 1918 saalydende:

§ 1. Arbeidstiden for de arbeidere, hvis arbeidstid er begrenset ved lov av 24 april 1906 om indskrænkning av arbeidstiden i bakerier, maa indtil videre ikke overstige 8 timer i arbeidsdøgnet.

Undtat herfra er de to sidste virkedage før søn- og helligdage, da arbeidstiden kan være indtil 9 timer i arbeidsdøgnet.

Dog maa arbeidstiden ikke overstige 48 timer i kalenderuken.

Arbeidstiden skal være sammenhengende. I arbeidstiden er de nu sedvanlige spise- og hviletider indbefattet.

Arbeidsdøgnet kan ikke begynde før kl. 6 morgen og ikke utstrækkes til efter kl. 6 aften. Dog kan vedkommende regjeringsdepartement, naar forholdene i enkelte bedrifter gjør det særlig paakrævet, tillate, at sur- og hævlgning og opfyring henlægges til mellem kl. 6 og 8 aften. Arbeide i dette tids-

rum skal i saa fald fratrækkes i vedkommende arbeiders arbeidstid den følgende dag med sin dobbelte længde. 4 juni.

Likesaa kan vedkommende regjeringsdepartement tillate, at arbeidstiden gjøres længer end ovenfor bestemt de sidste dage før skjærtorsdag og før julaften og for enkelte særlige anledninger, som medfører upaaregnet arbeidspress.

§ 2. Arbeidsgiver, som overtræder denne lov, straffes med bøter. Med samme straf ansees arbeider, som utfører arbeide utover den i § 1 fastsatte tid.

§ 3. Med de undtagelser, som bestemmelserne i § 1 medfører, blir lov av 24 april 1906 om innskrænkning av arbeidstiden i bakerierne fremdeles gjældende.

§ 4. Nærværende lov træder i kraft straks.

Ti har Vi antat og bekræftet, likesom Vi herved antar og bekræfter samme som lov, under Vor haand og rikets segl.

Git paa Kristiania slot den 4 juni 1918.

Haakon.

(L. S.).

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Rettelse.

I den i Lovtid. 1ste avd. nr. 20 for iaar bekjendtgjorte lov av 14 mai 1918 (nr. 1) om forandring i lov om visse valgdistrikters inndeling i valgkredser m. v. av 7 april 1906 staar (s. 455) under **Romsdals** amt: 1ste kreds, Sunnmør, — skal være: Ytre Sunnmør.

Utgiver: Byraachef Young.

Grøndahl & Søn's boktrykkeri. Kristiania.